

Закахацца ў жанчыну... і зямлю

Памяць і боль Афганістана

Вобраз, які натхняе ва ўсе эпохі

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 3   СТАР 4   СТАР 5

ТРАСЫ НЕ ПАВІННЫ ПУСТАВАЦЬ

Прэзідэнт патрабуе напаяняльнасці «Раўбічаў»

Учора Аляксандр Лукашэнка наведаў Рэспубліканскі цэнтр алімпійскай падрыхтоўкі па зімовых відах спорту «Раўбічы», паведамляе БЕЛТА. З 17 па 25 лютага комплекс будзе прымаць чэмпіят свету па біятлоне сярод юнакоў і юніёраў. Прэзідэнт не толькі азнаёміўся з умовамі, у якіх будзе выступаць спартсмены, але і стаў на лыжы і асабіста праверыў якасць трас.

Кіраўніку дзяржавы далажылі аб выкананні яго даручэнняў па рэканструкцыі і здачы ў эксплуатацыю спартыўных аб'ектаў у рэспубліканскім цэнтры «Раўбічы». У 2010-2014 гадах тут былі рэканструяваны акрабачныя схіл для фрыстайла, медыка-аднаўленчы цэнтр, лыжаролерная траса, біятлонны стадыён і стрэльбішча, інжынерныя сеткі і кацельня, а таксама ў цэлым праведзена добраўпарадкаванне ўсяго комплексу. У 2015 годзе будзе ўведзена ў эксплуатацыю футбольнае поле з універсальным пакрыццём для хакея на траве, тэніса, футбола, у 2016 годзе запланавана завяршэнне будаўніцтва крытага басейна і гасцініцы.

«Чаму не займаюцца спартсменамі? — пацікавіўся кіраўнік дзяржавы ў дырэктара цэнтры Андрэя Асташэвіча. — Я сюды сродкі ўкладваў у цяжкія часы не для таго, каб вы хадзілі рукі скапушы». «Я папярэджаў: аптымізуйцеся! Калі вы хочаце мець добры зарплата, гэта не за кошт павышэння цэны трэніровак для спартсменаў або людзей, якія прыходзяць сюды займацца», — сказаў Прэзідэнт. «Тут кожны дзень, я вас папярэджаю, павінны тысячы чалавек быць», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнту далажылі таксама аб развіцці біятлона ў краіне, гатоўнасці да правядзення ў «Раўбічах» сусветнага першынства. Для вырашэння праблемных аспектаў развіцця біятлона распрацавана доўгатэрміновая комплексная праграма адбору і пачатковай падрыхтоўкі юных біятлоністаў, якая прадугледжвае прыцягненне навуковых кадраў і выкарыстанне навацыйных метадаў у спартыўнай трэніроўцы.

«У нас маладыя ўсюды: і ў хакеі, і ў лыжах, і ў біятлоне — надзеі вялікія. Як толькі пасталелі — дзе гэтыя надзеі?» — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт падкрэсліў, што ў «Раўбічах» створаны ўсе ўмовы для спартсменаў. «Трасы выдатныя для лыжнікаў і біятлоністаў. Фрыстайл — калі ласка, акрабачыка — няхай скачуць. Усе павінна быць зроблена, і няхай займаюцца. Ніякіх Аўстрый, тут павінны рыхтавацца!» — сказаў Прэзідэнт, дадаўшы, што на трэніроўкі за мяжой спартсмены могуць разлічваць, калі «дойдуць да ўзроўню Домрачавая».

РАЗМОВЫ ПАД КНІЖНЫМ НЕБАМ

На XXII Мінскай міжнароднай кніжнай выставе-кірмашы прэзентацыя кнігі — адна з галоўных «фішак». На стэндзе Выдавецкага дома «Звязда» дзіцячая пісьменніца Наталля Ігнаценка зладзіла для маленькіх чытачоў сапраўдны спектакль з удзелам герояў яе твораў.

ЦЫТАТА ДНЯ

Зінаіда МАНДРОЎСКАЯ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў:

«Адказнасць бацькоў, якія выхоўваюць непаўналетніх дзяцей, у барацьбе з наркотыкамі павінна быць павышана. Гэтае пытанне можа стаць новым прадметам для направак у Адміністрацыйны кодэкс. Жыццё не стаіць на месцы, і заканадаўства ў сферы наркотыкаў павінна адпавядаць яго патрабаванням. Немагчыма прабачыць на дзясяткі гадоў наперад, які выклік нам кіне наркабізнес, таму трэба быць гатовымі адрагваць на ўсе змены. Хто, як не бацькі, абавязаны з увагай ставіцца да сваіх дзяцей і прабачыць неспрыяльныя фактары звычкі. Тут не павінна быць ніякіх «але», адназначна. На жаль, некаторых нашых бацькоў і саміх трэба выхоўваць».

СПАРТКОМПЛЕКС "РАЎБІЧЫ"

Рэспубліканскі цэнтр алімпійскай падрыхтоўкі (РЦАП) па зімовых відах спорту "Раўбічы" адкрыты ў лютым 1974 года.

МІЖНАРОДНЫЯ СПАРТКМАНІФЕСТЫ ў "РАЎБІЧАХ":

- чэмпіят свету па біятлоне (1974, 1976, 1982, 1990 гг.);
- чэмпіянат Еўропы па біятлоне (1998, 2004 гг.);
- Кубак свету па лыжных гонках (1991 г.);
- этапы Кубка Еўропы па фрыстайле (1995, 2006 гг.).

У выніку маштабнай рэканструкцыі СПАРТКОМПЛЕКСА, ЯКАЯ ПАЧАЛАСЯ ў 2013 годзе, ПАБУДАВАНЫ І АБНОВЛЕНЫ:

- Біятлонны стадыён і стрэльбішча з 30 міншчынамі;
- Закрывае стралковы цір;
- Судзейскі павільён;
- Прыёмны пункт доплінг-кантролю;
- Трыбуны для глядачоў на 2 500 месц;
- Раздзяленні для намад;
- Раздзяленні для падрыхтоўкі лыжы;
- Фасціцыяны;
- Відэазапісы;

Акрамя таго, рэканструяваны лыжаролерная траса і іншыя аб'екты.

Крыніца: РЦАП "Раўбічы". © Інфарграфія SEATA

Андрэй РАЎКОЎ, міністр абароны:

«Мір, бяспеку і згоду на нашай зямлі мы захаваем!»

Якая тэхніка і ўзбраенне ў бліжэйшы час папоўняць ваенны арсенал краіны, як у беларускаму войску рыхтуюцца да вучэння «Шчыт Саюза — 2015», якой бацьчына будучыня нашай арміі — пра гэта і многае іншае з вуснаў міністра абароны ў першым інтэрв'ю на гэтай пасадзе.

Напрыканцы мінулага года Прэзідэнт краіны прадставіў новага міністра абароны. Ён стаў малады і перспектыўны, як адзначыў кіраўнік дзяржавы, Андрэй Раўкоў. Якім чынам у Узброеных Сілах пачаўся новы навуцальны год. Сёння генерал-маёр амаль кожны дзень наведвае вайскаўніцкіх падраздзяленняў краіны, кантралюе выкананне пастаўленых задач. Яму ўжо ёсць што сказаць. У вельмі прыемна, што нездадоўга да Дня абаронаў Айчыны і Узброеных Сіл Беларусі сваімі першымі высловамі ён дзеліцца з чытачамі газеты «Звязда», якую, як аказалася, павяжае за гераічнае мінулае.

— Андрэй Аляксеевіч, 23 лютага споўніцца чатыры гады сумеснаму праекту рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны. Сёння «Плацдарм» — паспяхова спецыяльна аб беларускіх Узброеных Сілах, які займае прызвыжыя месцы ў многіх прэстыжных конкурсах для СМІ. Ці паспелі вы ацаніць наш сумесны праект? Наколькі ён, на ваш погляд, карысны сучаснаму чытачу?

— З часу свайго заснавання і па сённяшні дзень газета «Звязда» ўносіць значны ўклад ва ўмацаванне беларускай дзяржаўнасці, развіццё нацыянальнай культуры і адукацыі, забеспячэнне ваеннай бяспекі нашай краіны. Падчас Вялі-

кай Айчынай вайны яна адной з першых пачала выдавацца ў падполлі на тэрыторыі акупаванай фашыстамі Беларусі. У мірны час газета заўсёды шырока адлюстроўвае армейскія будні, уздымае актуальныя для арміі пытанні, выходзіць у новых палкаленнях патрыятызм, гонар за гераічнае мінулае

ВІЗІТОЎКА
Андрэй Раўкоў нарадзіўся ў вёсцы Равякі Бешанковіцкага раёна Віцебскай вобласці. У 1984 годзе скончыў Мінскае суворавскае ваеннае вучылішча. З адзнакай і залатым медалём скончыў Маскоўскае вышэйшае агульнавайсковое каманднае вучылішча (1988), камандна-штабны факультэт Ваеннай акадэміі Беларусі (1999), з адзнакай — ваенную акадэмію Генеральнага штаба Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі (2005).

Займаў пасады ад камандзіра ўзвода да камандзіра батальёна, быў начальнікам штаба, камандзірам базы захоўвання ўзбраення і тэхнікі. З 2005 па 2012 год займаў пасады камандзіра асобнай мабільнай брыгады, начальніка аперацыйнага аддзела — намесніка начальніка штаба аперацыйнага камандавання, начальніка штаба — першага намесніка камандуючага войскамі аперацыйнага камандавання. З 2012 па 2014 год камандаваў войскамі Паўночна-заходняга аперацыйнага камандавання. Загадам Прэзідэнта Беларусі ад 27 лістапада 2014 года прызначаны міністрам абароны нашай краіны.

ывавання грамадзян нашай краіны. І такі праект удалося рэалізаваць. Дзякуючы працы таленавітага і высокапрафесійнага калектыву, штомесячны спецыяльна «Плацдарм» наахоць не толькі вайсковы і ветэраны, але і прызыўнікі, іх родныя і блізкія, тыя, хто ўжо адслужыў і хто марыць аб прафесіі ваеннага. Я ўдзячны карэспандэнтам «Звязды», якія шчыра цікавяцца працэсамі, што адбываюцца ў войску, не баяцца складаных тэм, камандзіравак у аддаленых гарнізонах, за прафесіяналізм і журналісцкае майстэрства, жыццё і цікавыя рэпартажы, актыўную грамадзянскую пазіцыю. Успэўнені, што наша даўняе і плённае супрацоўніцтва будзе працягвацца.

— Надаўна завяршылася чарговая праверка беларускай арміі на баявую гатоўнасць. Такім чынам вы вырашылі асабіста ацаніць стан Узброеных Сіл, ці гэта запланаваны этап у жыцці беларускай арміі? Наколькі гатовы нашы Узброеныя Сілы да выканання баявых задач?

— У злучэннях і войсках часцяў Узброеных Сіл у перыяд з 20 па 22 студзеня гэтага года прайшлі заняткі па баявой гатоўнасці, якія сталі лагічным працягам мерапрыемстваў па падрыхтоўцы пасля ўводу ў строй новага папаўнення, правядзення з ім пачатковай ваеннай і агульнавайскавой падрыхтоўкі. У ходзе заняткаў у органах ваеннага кіравання, злучэннях і войсках часцяў праведзены комплекс паслядзюнаў трэніровак з усімі катэгорыямі вайсковы, падраздзяленнямі, вайсковымі часцямі, злучэннямі, органамі ваеннага кіравання па арганізаваным выкананні мерапрыемстваў ва ўмовах пераводу іх з мірнага на ваенны час.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Мадурэ заявіў аб прадурхленні дзяржаўнага перавароту

Выступаючы перад насельніцтвам па тэлебачанні, Прэзідэнт Венесуэлы Нікалас Мадурэ паведаміў, што ў змове ўдзельнічалі мясцовыя вайскоўцы, якія каардынуюцца Вашынгтонам, перадае CNN. Кіраўнік дзяржавы не назваў імяў удзельнікаў змовы, але заявіў, што за імі стаіць урад ЗША і правыя апазыцыйныя сілы Венесуэлы. Меркаваная змова ўключыла затрыманне. Па словах Мадурэ, яны мелі намер скрасці ваенны самалёт і з яго дапамогай атакаваць прэзідэнцкі палац або напасці падчас масавай дэманстрацыі, на якой будзе прысутнічаць кіраўнік дзяржавы. Ваенныя, якія сказаў прэзідэнт, планавалі зладзіць сваю акцыю ў перыяд з 9 па 15 лютага.

Меркель пацвердзіла ўвядзенне новых санкцый супраць Расіі

Прынятыя ЕС санкцыі ў дачыненні да 19 фізічных і дзевяці юрыдычных асоб, у тым ліку з Расіі, уступаць у сілу, як і планавалася, 16 лютага, нягледзячы на новыя мінскія дамоўленасці. Пра гэта ў пятніцу, 13 лютага, паведаміла РІА Навіны. Канцлер Германіі Ангела Меркель, адказваючы на адпаведнае пытанне журналістаў у Бруселі, коротка сказала: «Так». Яна не выключыла, што ў дачыненні да Расіі могуць быць і іншыя санкцыі, калі рэалізацыя новых мінскіх дамоўленасцяў пойдзе дрэнна. Абмежаванні закрануць 19 асоб і ўкраінцаў, будуць замарожаны рахункі дзевяці кампаній. Гэтыя захады былі ўзгоднены міністрамі замежных спраў ЕС на сустрэчы 9 лютага ў сувязі з падзеямі канца студзеня ў Марыупалі. 29 студзеня кіраўнікі МЗС краін ЕС працягнулі санкцыі, уведзеныя ў сакавіку 2014 года. У чорным спісе пазначаны 132 чалавекі і 28 кампаній.

У РПЦ задумаліся аб кодэксе паводзін святароў у сацсетках

У РПЦ могуць распрацаваць кодэкс паводзін царкоўнікаў у сацсетках. Пра гэта радыёстанцыя «Руская служба навін» расказалі ў прэс-службе Маскоўскага патрыярха. Пакуль строгіх правілаў паводзін святароў у сацсетках няма. Дзевятага лютага пецярбургскаму дыякану Паўлу Шульжанку і іерэю Сяргію Агафашыну на тры месяцы забаранілі служыць за прычыненне шкоды іміджу царквы. На сваёй старонцы ў «ВКонтакте» Шульжанок выклаў фотаздымкі, на якіх клірыкі распіваюць алкагольныя напой.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У Новай Зеландыі на бераг выкінуліся каля 200 дэльфінаў

Выкіданне на мель непдалёк ад горада Нэльсан жывёл заўважылі супрацоўнікі Дэпартаменту аховы прыроды краіны. Пра гэта паведамляе The New Zealand Herald.

Супрацоўнікі дэпартаменту распыталі, што першачаткова на бераг выкінуліся каля 30 млекакормячых, потым іх колькасць вырасла да 60, затым да 143 і ў канчатковым выніку дасягнула 198 асобін. Супрацоўнікі ведамства ўдакладнілі, што ім спатрэбіцца каля 500 добраахвотнікаў, каб перамясціць жывёл назад у ваду. У Дэпартамент аховы прыроды не могуць дакладна сказаць, што стала прычынай масавага выкідання на бераг дэльфінаў. Па адной з версій, млекакормячы не вельмі добра арыентуюцца на мелкаводдзі і маглі збіцца з шляху. Па іншай — дэльфіны паплылі на дапамогу да аднаго са сваіх сабратаў, які неспадзявана апынуўся на мелі.

КОРАТКА

Тэрмін рэалізацыі беларускімі індывідуальнымі прадпрыемальнікамі рэшткаў тавараў лёгкай прамысловасці, увезеных у Беларусь да 1 ліпеня 2014 года і якія не маюць дакументаў аб іх адпаведнасці тэхнічнаму рэгламенту Мылтнага саюза, падаруаць пасля 1 сакавіка 2015 года не плануецца.

Любанскі філіял Слуцкага сыраробнага камбіната будзе выпускаць сыр «Pesto Rosso», які будзе мець прысмак часнаку і сухіх таматаў. Дзякуючы апошняму інгрэдыенту ён будзе вылучацца сярод класічных сыроў сваім чырвоным колерам.

У 2015 годзе плануецца ўвесці ў эксплуатацыю 44 км другой калыцавой аўтамабільнай дарогі вакол Мінска ад аўтадарогі М3 Мінск — Віцебск да аўтадарогі М6/Е28 Мінск — Гродна — мяжа Польшчы (Брузгі).

Прадпрыемствам харчовага гандлю неабходна істотна зніжаць цэны на тавары з тэрмінам прыдатнасці, які набліжаецца да заканчэння. Такую рэкамендацыю даў міністр гандлю Валянец Чакануў на падагульняючай калегіі ведамства.

Дэдаларызацыя

РАНИЦАЙ РУБЛІ... І ЎВЕЧАРАХ РУБЛІ

Нацбанк абмежаваў выкарыстанне замежнай валюты, а пазабіржавы рынак адкрыецца праз тыдзень

Нацыянальны банк прыняў шэраг рашэнняў. Так, згодна з дэюма настановамі праўлення (№ 47 ад 3 лютага і № 48 ад 4 лютага), з першага дня вясны будзе абмежавана выкарыстанне замежнай валюты, каштоўных папер і (або) плацежных дакументаў у замежнай валюце ў разліках паміж суб'ектам валютных аперацый і фізічнай асобай на тэрыторыі Беларусі, а з 20 лютага адкрываецца пазабіржавы валютны рынак. Дакументы апублікаваны на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале.

Адносна так званай дэдаларызацыі эканомікі гаворка ідзе пра рознічны гандаль і аказанне паслуг на магістральных аўтадарогах — з нумарыяцыяй М і М/Е, а таксама ў пунктах пропуску праз дзяржмяжу; пра страхавую і турыстычную дзейнасць; продаж бензіну усіх марак, дызэля і звадкаванага газу. Выключэнне зроблена для выпадкаў, устаноўленых заканадаўчымі актамі, сказана ў пастанове.

Згодна з дакументам, спыняюць сваё дзейнасць выддзеныя да 1 сакавіка дазволы на правядзенне гэтых валютных аперацый і на адкрыццё рахункаў за мяжой, а таксама прадстаўленні ў банк апаважэнняў пры здзяйсненні валютных аперацый, звязаных з рухам капіталу. Рашэнне дзейнічае да 1 студзеня 2017 года.

Што да пазабіржавага валютнага рынку, будзе адноўлена купля замежнай валюты банкам і суб'ектаў валютных аперацый у суме не большай за 20 лотаў, устаноўленых на біржавых таргах, адной з замежных валют у дзень па кожным суб'екце. Адновіцца таксама продаж замежнай валюты банкам і суб'ектам валютных аперацый. У гэтым выпадку таксама прадугледжана ліміт — не больш за 20 лотаў, устаноўленых на біржавых таргах, адной з замежных валют па кожным дагаворы (аперацыі), але не больш за 20 лотаў, уста-

ноўленых на біржавых таргах, у дзень па кожным суб'екце валютных аперацый.

Акрамя таго, Нацбанк вярнуў да куплі-продажу замежнай валюты паміж банкам, паміж банкам і банкам-нерэзідэнтамі. Нагадаем, што правядзенне аперацый на пазабіржавым рынку ў Беларусі было прыпынена ў канцы 2014 года — з мэтай канцэнтрацыі усіх валютных патокаў. Гэтая мера ў ліку іншых дазволіла досыць хутка стабілізаваць напружанасць і збалансаваць попыт на валютным рынку з прапановай.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

Умовы для надзеі

Сусветная прэса і палітыкі асэнсоўваюць вынікі перамоў у Мінску, якія завяршыліся 12 лютага. Аналітыкі і журналісты ўзважваюць наступныя бакі, пралічваюць шанцы на поспех дасягнутых дамоўленасцяў, спорніруючы ў выказванні скепсісу адносна таго, што першы парушыць свае абавязкі або не выканае абяцанняў... Усе асцярожнічаюць, гэта і зразумела. У такой сітуацыі найбольш выгадна менавіта асцярожнічаць, бо мір — рэч, як мы ўпэўніліся, надзвычай крохкая, а мір, пра які дамаўляліся пад грунтак зброі, — гэта яшчэ не мір, а толькі яго чаканне, спадзяванне на яго, маленне пра яго здзяйсненне.

«Мінскія пагадненні — лепшая магчымасць, якая сёння ў нас ёсць, — кажаў учора генеральны сакратар АБСЕ Ламберта ЗАНЬБЕР. — Мы павінны зрабіць усё, каб яна адбылася».

«Гэтае пагадненне — вынік аступак, але галоўнае, гэтае пагадненне дазваляе пазбегнуць небяспечнага развіцця падзей, якія прывялі б Еўропу да яшчэ больш радыкальнага канфлікту», — пракаментаваў перамовай міністр замежных спраў Італіі Паола Джэцінілі.

«Мы вельмі спадзяёмся на палітычнае сітуацыю на ўходзе Украіны. Хацелася б спадзявацца, што дамоўленасці будуць вытрыманы», — цытуюць інфармацыйныя агенцтвы генеральнага сакратара ўрада Японіі Ёсікіда Сугу.

Мы спыталі чытацкую «Звязду», што для іх асабіста значыла падпісанне ў Мінску Дэкларцыі кіраўнікоў дзяржаў «нармандскай чашэўкі» і комплексу мер па выкананні мінскіх пагадненняў у мінулы чацвер.

Людміла ДАВРЫНІНА, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па бюджэце і фінансах:

— Мы з заміраннем сэрца чэкалі вынікаў перамоў у «нармандскім фармаце». Вялікі дзякуй усім удзельнікам і нашаму Прэзідэнту, бо гэта сустрэча патрабавала вялікага напружання ўсіх сіл. Цяпер ужо ёсць частковая задаволенасць ад вынікаў перамоў, але ўсе мы будзем цалкам задаволены толькі тады, калі наршэца ва Украіне ўсталяецца мір.

Наталія КЛІМОВІЧ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па пытаннях экалогіі, прыродакарыстання і чарнобыльскай катастрофы:

— Гэтыя перамовы былі вельмі доўгачаканымі і для ўкраінцаў, і для нас, беларусаў. Палітыкі прыехалі, знайшлі пункты сутыкнення на самых вострых пытаннях — гэта дарогага варты. Я адчула станоўчыя эмоцыі пасля таго, як сталі вядомыя вынікі сустрэчы, і цяпер спадзяюся, што ўсе прынятыя пагадненні будуць рэалізаваныя.

Уладзімір РЫЦІНОВІЧ, дырэктар Маладзечанскай дзіцячай школы мастацтваў:

— Натуральна, я звярнуў асабліваю ўвагу на гэту падзею. Самы важны вынік — рашэнне аб спыненні баявых дзеянняў. Безумоўна, неабходна яшчэ дадаткова праца, але людзям, што пакутавалі ад вайны, цяпер будзе спакойней і за сябе, і за сваіх родных. Вельмі добра, што сустрэча адбылася ў нашай сталіцы — мы, беларусы, заўсёды пазіцыянавалі сябе як міралаюбыва нацыю.

Мне вельмі спадабалася тое, як беларускі бок арганізаваў сустрэчу, як гасціна прымаў лідараў іншых краін, з якой павагай да іх ставіліся. Вельмі яскрава праявілася наша нацыянальная рыса — умерненне прымаць гасцей, хлебасалоднасць.

Воляга МЯДЗВЕДЗЕВА, Надзея ЮШКЕВІЧ.

■ Парламенцкая дыпламатыя

СТАСУНКІ З СІРЫЯЙ АДНАЎЛЯЮЦА

Пасол гэтай краіны наведваў ніжнюю палату беларускага парламента

Гэта сустрэча стала лагічным працягам аднаўлення беларуска-сірыйскіх адносін ва ўсіх сферах. Старшыня Палаты прадстаўнікоў **Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА** выказаў задаволенасць магчымасцю сустрэцца з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Сірыйскай Арабскай Рэспублікі ў Беларусі **Басамом Абдуль Махмэдам**.

— Сам факт таго, што вы сёння прыйшлі ў Палату прадстаўнікоў, шмат пра што сведчыць, у першую чаргу пра тое, што вы аказваеце вялікую ўвагу парламенцкаму складніку ў сістэме дзяржаўных адносін, — кажаў спікер ніжняй палаты. — Мы ў Беларусі, як і вы ў Сірыі, зацкаўленыя ва ўмацаванні і развіцці адносін паміж нашымі краінамі. Мы ўважліва назіраем за развіццём падзей у Сірыі і бачым, што кіраўніцтва вашай дзяржавы надае вялікую ўвагу нармалізаванай становаішча і забеспячэнню эканамічнага росту краіны, дабрабыту людзей. Дэпутаты палаты прадстаўнікоў заўсёды гатовы падставіць плячю пры вырашэнні вашых задач.

Уладзімір Андрэічанка заўважыў, што паміж Беларуссю і Сірыяй назапашаны вялікі станаўчы вопыт міжпарламенцкага і міждзяржаўнага супрацоўніцтва па ўсіх кірунках, які важна не страціць і прыმოжаць. Да сярэдзіны 2011 года, калі ў Сірыі рэзка абвастрылася ўнутрыпалітычнае становішча, паміж дзвюма краінамі рэгулярна адбываліся міжпарламенцкія абмены. У 2010 годзе ўжо былі сфарміраванае міжпарламенцкая камісія па супрацоўніцтве, пасяджэнне якой так і не адбылося. У новым скліканні Нацыянальнага сходу беларуска частка камісіі па супрацоўніцтве ўжо не фарміравалася, аднак сувязі паміж парламентамі працягваліся ў міжнародных парламенцкіх арганізацыях.

Складанае ўнутрыпалітычнае становішча ў Сірыі адмоўна паўплывала і на гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва. Сірыйскі пасол пагадзіўся, што таваразварот стаў вельмі сціплым, прычына таму — крызіс і тое, што адбываецца ў Сірыі. Пры гэтым ён заўважыў, што размова ідзе ні ў якім разе не пра грамадзяскую вайну, а пра вайну паміж дзяржавай і тэрарыстамі, якія прыехалі з 83 краін свету. Разам з тым Басам Абдуль Махмэд выказаў надзею, што ў выніку нядаўняга візіту міністра замежных спраў Беларусі ў Сірыю, падчас якога быў падпісаны шэраг пагадненняў, гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва паміж краінамі палепшыцца.

«Прыкладна праз месяц адбудзецца пасяджэнне змяшанай міжрадавай камісіі па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве, — кажаў Басам Абдуль Махмэд. — Сірыйскаму дэлегацыі будзе суправаджаць вялікае кола бізнесменў, якія плануюць прыбыць у Беларусь для наладжвання эканамічных стасункаў паміж краінамі».

Воляга МЯДЗВЕДЗЕВА

«Мір, бяспеку і згоды на нашай зямлі мы захаваем!»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Наступны этап праверкі падраздзяленняў меў у большай ступені практычную накіраванасць. У ходзе працоўкі ўсіх элементаў зладжвання прадугледжваліся маршы асобным падраздзяленнямі і вайсковымі часткамі ў прызначаныя раёны. У гэтых мэтах была задзейнічана вучэбна-матэрыяльная база Брэсцкага, Абуз-Лясноўскага, Лепельскага, Гожскага, Барысаўскага і Асіповіцкага палігонаў. Гэта сведчыла не столькі аб маштабнасці мерапрыемстваў, колькі аб комплекснасці падыходу да падрыхтоўкі войскаў. Прыцягваліся падраздзяленні сіл спецыяльных аперацый Узброеных Сіл, якія паралельна адпрацоўвалі свае спецыфічныя вучэбна-баявыя задачы.

Падкрэслію, што гэта не маё рашэнне правярць стан баявой гатоўнасці, а планаванае мерапрыемства па падрыхтоўцы Узброеных Сіл. Паводле пляна рэальных вынікаў, усе падраздзяленні, якія ўдзельнічалі ў занятках, з пастаўленымі задачамі справіліся.

Мы прыступілі да рэалізацыі кантрактаў на пастаўку чатырох вучэбна-баявых самалётаў «Як-130» з Расійскай Федэрацыі. Пастаўка плануецца ў красавіку 2015 года. На ААТ «558-ы Авіяцыйны рамонтны завод» выконваецца капітальны рамонт васьмі самалётаў «МІГ-29», а таксама двух самалётаў «Су-25ВБК». Да канца года авіяцыйная тэхніка ўжо стане ў строй, а таксама плануецца капітальны рамонт двух самалётаў «Л-39», шасці верталётаў «МІ-24», аднаго самалёта «Іл-76». Досыць шырока разгорнута работа па стварэнні і аснашчэнні Узброеных Сіл беспілотнымі авіяцыйнымі комплексамі. Ужо прыняты на ўзбраенне ў якасці вучэбна-трэніровачных беспілотных лятальных комплексаў «Іркут-3», «Іркут-10», «Беркут-1», «Беркут-2», «ВР-12». Цяпер праводзяцца практычныя даследаванні па выкарыстанні гэтых комплексаў у рамках мерапрыемстваў аперацыйнай баявой падрыхтоўкі.

Мы прыступілі да рэалізацыі кантрактаў на пастаўку чатырох вучэбна-баявых самалётаў «Як-130» з Расійскай Федэрацыі. Пастаўка плануецца ў красавіку 2015 года.

— Пераўзбраенне — адзін з ключавых этапаў у развіцці Узброеных Сіл. У той жа час гэта дарогае задавальненне, якое непазбежна. Якім чынам збіраецца вырашаць гэтую праблему?

— Апраўжэ хачу удакладніць: высокі кошт мерапрыемстваў пераўзбраення — не праблема, а аб'ектыўная рэальнасць, з якой сёння неабходна лічыцца. Пераўзбраенне ажыццяўляецца шляхам закупкі партый узораў узбраення і ваеннай тэхнікі ў стратэгічных саюзнікаў, а таксама распрацоўкі і вытворчасці айчынных узораў узбраення, выкарыстоўваючы патэнцыял арганізацый абароннага сектара эканомікі Беларусі. Гэта дазваляе забяспечваць пераход Узброеных Сіл і вайсковых фарміраванняў на новыя ўзоры ўзбраення і ваеннай тэхнікі ў адпаведнасці са становішчам, якое хутка змяняецца, захоўваючы і развіваючы айчынную навукова-вытворчы патэнцыял, забяспечваючы іх патрэбы пры параўнальна меншых выдатах, адэкватна рэагуючы на магчымыя змены ваенна-тэхнічнай палітыкі.

Дагавор аб ваенна-тэхнічным супрацоўніцтве нашай краіны з Расійскай Федэрацыяй, які з асноўным стратэгічным саюзнікам, дазваляе нам закупляць у суседняй дзяржаве узбраенне па ўнутраных расійскіх цэнах, а таксама заключаць дагаворы наўпрост з прадпрыемствамі-вытворцамі ваеннай прадукцыі, абыходзячы пасярэдніцкія структуры. Такі механізм дазваляе закупляць прадукцыю вайсковага прызначэння на 15—25% танней за сярэднюю сусветную кошту. На беларускіх прадпрыемствах абароннага сектара ўзбраенне і ваенная тэхніка вырабляецца з парогам рэнтабельнасці не вышэй за 15%. Гэта дае магчымасць абмяжоўваць неабгортванне рост коштаў на прадукцыю ваеннага прызначэння ўнутры дзяржавы і пастаўляць узбраенне і ваенную тэхніку па цэнах, ніжэйшых за сярэднюю па свеце.

Міжнароднае становішча, эканамічная сітуацыя ў краіне, удасканаленне

ваеннай арганізацыі дзяржавы патрабуюць уважанага і абдуманнага падыходу ў планаванні мерапрыемстваў пераўзбраення. Зыходзячы з гэтага, рашэнне на пастаўку ў войскі прымаецца толькі па тых узорах узбраення, якія па сваіх тактыка-тэхнічных характарыстыках будуць адпавядаць або пераўзыходзіць замежных аналагаў ў бліжэйшыя 5—10 гады.

— Адным з найважнейшых відаў узбраення з'яўляецца авіяцыя. Што робіцца па яе ўдасканаленні?

— Сёння Ваенна-паветраным сілам і войскам супрапаветранай абароны Узброеных Сіл Беларусі надаецца значная ўвага, бо яны нясучэ баявое дзяжурства па ахове нашых межаў. Гэта галоўная задача ў мірны час, таму мадэрнізацыя застаецца прыярытэтным напрамкам развіцця ВПС і войскаў СПА на бліжэйшую перспектыву, а для яе выканання неабходны сучасная тэхніка і ўзбраенне.

Мы прыступілі да рэалізацыі кантрактаў на пастаўку чатырох вучэбна-баявых самалётаў «Як-130» з Расійскай Федэрацыі. Пастаўка плануецца ў красавіку 2015 года. На ААТ «558-ы Авіяцыйны рамонтны завод» выконваецца капітальны рамонт васьмі самалётаў «МІГ-29», а таксама двух самалётаў «Су-25ВБК». Да канца года авіяцыйная тэхніка ўжо стане ў строй, а таксама плануецца капітальны рамонт двух самалётаў «Л-39», шасці верталётаў «МІ-24», аднаго самалёта «Іл-76». Досыць шырока разгорнута работа па стварэнні і аснашчэнні Узброеных Сіл беспілотнымі авіяцыйнымі комплексамі. Ужо прыняты на ўзбраенне ў якасці вучэбна-трэніровачных беспілотных лятальных комплексаў «Іркут-3», «Іркут-10», «Беркут-1», «Беркут-2», «ВР-12». Цяпер праводзяцца практычныя даследаванні па выкарыстанні гэтых комплексаў у рамках мерапрыемстваў аперацыйнай баявой падрыхтоўкі.

— Сёння з-за дэмаграфічнай сітуацыі 1990-х гадоў назіраецца пяміншэнне колькасці патэнцыяльных прызыўнікоў. Магчыма, прыйшоў час рэарганізаваць беларускую армію, пры гэтым уніфікаваўшы некаторыя вайсковыя часці? Або якім чынам збіраецца цалкам укамплектоваць войскі?

— Што тычыцца аб'ектыўна абумоўленага змяншэння агульнай колькасці прызыўных рэсурсаў, то такая дэмаграфічная сітуацыя прагназавалася. Таму з мэтай поўнага і якаснага камплектавання Узброеных Сіл, іншых войскаў і вайсковых фарміраванняў было своечасова ініцыявана ўнясенне шэрагу змен і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб вайсковым абавязку і вайскавай службе» былі ўнесены змены, у адпаведнасць з якімі на ваенную службу па кантракце (на пасадзі салдат і сяржантаў) могуць паступаць грамадзяне мужчынскага полу прызыўнага ўзросту, якія не знаходзяцца ў запасе, гэта значыць прызыўнікі. Цяпер у беларускую армію ўжо каля дваццаці такіх грамадзян праходзяць ваенную службу па кантракце.

— Афіцэрскае кадры ў нас рыхтуюць Ваенная акадэмія, айчыныя ВНУ, невялікая колькасць курсантаў і слухачоў вучыцца ў Расіі. А ці плануецца пашырыць гэтае кола? Калісьці беларускія афіцэры вучыліся нават у Германіі, Францыі, ШВА... Ці разглядаецца гэтае пытанне хача ў межах СНД?

— Падрыхтоўка афіцэраў ажыццяўляецца ва ўстанове адукацыі «Ваенная акадэмія Рэспублікі Беларусь» і на яе айчынных ваенных факультэтах установай вышэйшай адукацыі. У нязначнай колькасці афіцэрскае кадры ў інтарсках Узброеных Сіл рыхтуюцца ў Акадэміі Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі і ў Камандна-інжынерным інстытуце Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

Сёння ў рамках Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы больш за 400 беларускіх вайскоўцаў навучаюцца ў 17 ваенна-навуковых установах Міністэрства абароны Расійскай

— Ужо прыняты законапраект «Аб альтэрнатыўнай службе». Як расцэньваец такі крок Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ў першай зніжэння колькаснага паказчыка вайскоўцаў тэрміновай службы?

— Для распрацоўкі гэтага законапраекта была створана міжведамасная рабочая група. Цяпер названы праект закона зыходзіць ў парламенце для разгляду ў другім чытанні. Хачу падкрэсліць, што альтэрнатыўная служба не з'яўляецца відам вайскай службы, а наадварот, процілегла ёй. Таму разгляд пытанняў, звязаных з праходжаннем грамадзянам альтэрнатыўнай службы, у кампетэнцыю Міністэрства абароны не ўваходзіць.

— Ці разглядаецца ваенным ведамствам магчымасць пашырэння службы па кантракце? Цікава даведацца, якое ваша стаўленне да кантрактнай арміі?

— У працэсе будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь намі пастаянна вывучаюцца існуючыя сістэмы камплектавання ўзброеных сіл іншых дзяржаў. І ўсё, што можа знайсці сваё прымяненне, незаўважна не застаецца. Сёння Узброеныя Сілы камплектуюцца на аснове спалучэння вайскага абавязку з добраахвотным паступленнем на ваенную службу па кантракце. Такая сістэма забяспечвае вырашэнне дзвюх асноўных задач: з аднаго боку — падтрыманне дастатковага ўзроўню баявой і мабілізацыйнай гатоўнасці, з другога — ажыццяўленне планамернай і мэтанакіраванай падрыхтоўкі ваенна-навучнага рэзерву.

Мы не ставім і не ставім перад сабой задачу перайсці на камплектаванне пасадак салдат і сяржантаў на прафесійнай аснове. Дарчы, вайсковы абавязак захоўваецца не толькі ў Беларусі. Гэта характэрна для Фінляндыі, Аўстрыі, Нарвегіі, Швейцарыі і многіх іншых краін. Але мы працуем над павышшэннем узроўню прафесіяналізму нашых Узброеных Сіл. Так, у студзені 2014 года ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб вайсковым абавязку і вайскавай службе» былі ўнесены змены, у адпаведнасць з якімі на ваенную службу па кантракце (на пасадзі салдат і сяржантаў) могуць паступаць грамадзяне мужчынскага полу прызыўнага ўзросту, якія не знаходзяцца ў запасе, гэта значыць прызыўнікі. Цяпер у беларускую армію ўжо каля дваццаці такіх грамадзян праходзяць ваенную службу па кантракце.

— Афіцэрскае кадры ў нас рыхтуюць Ваенная акадэмія, айчыныя ВНУ, невялікая колькасць курсантаў і слухачоў вучыцца ў Расіі. А ці плануецца пашырыць гэтае кола? Калісьці беларускія афіцэры вучыліся нават у Германіі, Францыі, ШВА... Ці разглядаецца гэтае пытанне хача ў межах СНД?

— Падрыхтоўка афіцэраў ажыццяўляецца ва ўстанове адукацыі «Ваенная акадэмія Рэспублікі Беларусь» і на яе айчынных ваенных факультэтах установай вышэйшай адукацыі. У нязначнай колькасці афіцэрскае кадры ў інтарсках Узброеных Сіл рыхтуюцца ў Акадэміі Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі і ў Камандна-інжынерным інстытуце Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

Сёння ў рамках Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы больш за 400 беларускіх вайскоўцаў навучаюцца ў 17 ваенна-навуковых установах Міністэрства абароны Расійскай

Федэрацыі. У асноўным па тых спецыяльнасцях, па якіх не вядзецца падрыхтоўка ў айчынных ваенных навуковых установах. Акрамя таго, працягваецца міжнароднае ваеннае супрацоўніцтва ў сферы ваеннай адукацыі як у рамках двухбаковага супрацоўніцтва, так і ў рамках праграмы НАТО «Партнёрства дзеля міру» з Літоўскай Рэспублікай, Федэратыўнай Рэспублікай Германія, Рэспублікай Польшча, Францыяй, Венгрыяй, Нідэрландамі, Швейцарыяй, Швецыяй, Бельгіяй, Італіяй, Турцыяй, Фінляндыяй. Там беларускія вайскоўцы рэгулярна праходзяць навучанне на моўных курсах, а таксама на спецыялізаваных курсах па розных напрамках.

— Сёлета пройдзе сумеснае вучэнне Узброеных Сіл Беларусі і Расіі «Шчыт Саюза — 2015». Наколькі важна ў сучасным геапалітычным становішчы падзіць такія вучэнні?

— Так, у верасні гэтага года пройдзе сумеснае аперацыйнае вучэнне Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі «Шчыт Саюза — 2015», якое мы лічым галоўным іспытам года для нашых Узброеных Сіл. У ходзе вучэння будуць адпрацоўвацца пытанні планавання сумеснага прымянення групавой войскаў дзвюх краін і кіравання імі пры вырашэнні задач забеспячэння ваеннай бяспекі Саюзнай дзяржавы. Цяпер пэўным ходам ідзе падрыхтоўка да яго правядзення.

Сумесныя вучэнні з Расійскай Федэрацыяй праходзяць у нас з перыядычнасцю раз на два гады. Гэтае рашэнне было прынята нашымі прэзідэнтамі пасля правядзення вучэнняў «Захад—2009», што падкрэслівае няўхільнасць курсу на сумеснае захоўванне бяспекі ў ваеннай сферы. Гэта планаванае мерапрыемства, пра якое паведамляецца ўсім нашым суседзям. Што тычыцца мэтазгоднасці правядзення вучэнняў пры міжнародным становішчы, якое цяпер складаецца, тут я паўтаруся, што ёсць рашэнне двух прэзідэнтаў, і яго ніхто не адмяняў, а падобныя мерапрыемствы аперацыйнай падрыхтоўкі былі і застаюцца адным з эфектыўных спосабаў падрыхтоўкі войскаў.

Сувэрэнітэт нашай краіны знаходзіцца ў надзейных руках і Узброеныя Сілы выконваюць свой абавязак па абароне тэрытарыяльнай цэласнасці краіны.

— Як наша армія рэагуе на абвастранне становішча ля межаў краіны (маю на ўвазе падзеі апошніх месяцаў ва Украіне)?

— Апошнія падзеі ў свеце сведчаць аб тым, што рэзка абвастрыліся праблемы забеспячэння ваеннай бяспекі дзяржавы. Гэта выяўляецца ў выкарыстанні шэрагам краін або іх каліцыйных новых стратэгіі і метадаў, якія ускладняць забеспячэнне сваіх законных нацыянальных інтарсесаў ў гэтай галіне іншым дзяржавам, у тым ліку Беларусі. Адметнай асаблівасцю такіх стратэгіяў з'яўляецца рэалізацыя на практыцы знешніх пагроз праз унутраныя дэструктыўныя крыніцы. І яркім прыкладам таму з'яўляюцца падзеі, якія адбываюцца на Украіне. Гэта, у сваю чаргу, вядзе да перагляду сістэмы міжнародных адносін, стану глабальнай і рэгіянальнай бяспекі, а таксама міжнародных механізмаў яе забеспячэння. На жаль, дэмадыі канстатаваць, што прынцып сілавога

Для даведкі:
Праектам закона прапануецца накіроўваць на альтэрнатыўную службу грамадзян мужчынскага полу ва ўзросце ад 18 да 27 гадоў, якія падлягаць прызыву на тэрміновую ваенную службу, службу ў рэзерве, здольных па стане здароўя і фізічнага развіцця да праходжання вайскавай службы, якія асабіста заявілі аб тым, што прыняцце ваеннай прысягі, нарэшце, прымяненне зброі або непасрэднае ўдзел у вытворчасці і абслугоўванні зброі, боепрыпасна і баявой тэхнікі супярэчыць іх рэлігійным перакананням у той меры, у якой становіцца немагчымым праходжанне вайскавай службы.

ціску кладзецца ў аснову палітыкі, а ваенная сіла застаецца галоўным і самым важным яе інструментам.

Беларусь па прычыне свайго геаграфічнага становішча і адкрытасці ў поўнай ступені аказваецца ў сферы ўздзеяння большасці падзей, якія адбываюцца ў свеце геапалітычных працэсаў. Зыходзячы з гэтага, у інтарсках захавання стабільнасці і забеспячэння паступальнага развіцця рэспублікі вызначаюцца прыярытэты ў галіне нацыянальнай бяспекі. Мы не маем права ігнараваць змены ваенна-палітычнага становішча ў рэгіёнах, якія нясучэ ў сабе дадатковыя рызыкі, выклікі і пагрозы ваеннай бяспекі дзяржавы. Гэтыя аспекты былі ўлічаны намі пры фарміраванні плана падрыхтоўкі Узброеных Сіл у 2014/2015 навучальным годзе, што знаходзіць практычнае адлюстраванне пры выкананні заплаваных на бягучы год мерапрыемстваў баявой падрыхтоўкі.

Прыкладам аперацыйнасці рэагавання на змены ваенна-палітычнага становішча служыць нядаўняе падпісанне Галоўнакамандуючым Узброенымі Сіламі рашэння І Дырэктывы на абарону дзяржавы. Цяпер нам трэба будзе ажыццяўляць прынятае рашэнне. Магу запэўніць, што сувэрэнітэт нашай краіны знаходзіцца ў надзейных руках і Узброеныя Сілы выконваюць свой абавязак па абароне тэрытарыяльнай цэласнасці краіны.

— Падчас апошняй прэс-канферэнцыі з прадстаўнікамі СМІ кіраўнік дзяржавы закрунуў пытанне перафарміравання беларускай арміі. Удакладніце, калі ласка, што меў на ўвазе Галоўнакамандуючы? Наколькі я разумее, перафарміраванне ажыццяўлялася ўжо не адзін раз?

— На прэс-канферэнцыі Прэзідэнт краіны нагадаў аб правядзенні рэфармавання ва Узброеных Сілах. Так, мы ідзем па гэтым шляху, працэс будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл бярэ пачатак, і звязаны ён у першую чаргу з тым, што ваенная навука і справа не стаць на месцы. Мы проста абавязаны ісці ў нагу з сучаснымі працэсамі ў гэтай сферы. Скажу больш: і ў далейшым будзе праводзіцца работа па аптымізацыі баявога складу, удасканаленні структуры баявых сістэм, формаў і метадаў забеспячэння Узброеных Сіл.

— Калі ж загаварылі пра будучыню, то якім бачыць беларускі Узброеныя Сілы праз 5—10 гадоў?

— Гэта будзе армія, якая адпавядае самым сучасным патрабаванням. Ні ў кога не павінна быць сумненняў у тым, што і сёння, і праз 10, і праз 20 гадоў беларуская армія ёсць і будзе значным фактарам стратэгічнага стрымлівання ад спроб весці размову з беларускім народам з пазіцыі сілы. Мір, бяспеку і згоды на нашай зямлі мы захаваем!

Вераніка КАНЮТА.

■ Сталічны час

ПРА ШТО ГАВОРАЦЬ ДЭПУТАТЫ

Работа са зваротамі грамадзян і рэалізацыя шэрагу маштабных праектаў сталі павесткай дня падчас 9-й пазачарговай сесіі Мінгарсавета 27-га склікання.

У «ЛІДАРАХ» — ЖКГ

Як адзначыў старшыня Мінгарсавета **Васіль ПАНАСЮК**, Мінгарвыканкам і гарсавет работу са зваротамі грамадзян лічаць адным з асноўных напрамкаў сваёй дзейнасці.

Так, найбольшая колькасць звар

Кніжны форум

Гран-пры за кнігу «Беларусь замкавая» з рук міністра інфармацыі атрымалі Таццяна БЯЛОВА і Ігар МАЛАНЯК.

«БЕЛАРУСЬ ЗАМКАВАЯ», а таксама кніжная, казачная і...

нічым выглядае, як рэальныя сведкі былой велічы краіны. «Сярэбраны пояс» — гэта разбураныя замкі, руіны якіх даюць магчымасць рэальна ўявіць, якімі яны былі раней.

Нясвіжскага, Мірскага, Гродзенскага і Крэўскага замкаў. Дырэктар выдавецтва «Бяловагруп» Таццяна БЯЛОВА адзначыла: «Каб любіць Беларусь нашу родную... трэба ведаць яе гісторыю. Каб разумець характар беларусуаў і не з гумарам, а цёпла ставіцца да нашай памяркоўнасці, трэба ведаць даўняе мінулае.

пасаць гэтую гісторыю ў выглядзе годнага паслання нашчадкам. Міністр інфармацыі Лілія АНАНІЧ, якая ўручала «Залаты фаліант» пераможцам, дала кнізе сваю ацэнку: «Я суправаджала па кніжнай выставе высокіх гасцей, і «Беларусь замкавая» была заўважана і станоўча адзначана імі.

Фотаальбом «Беларусь замкавая».

Беларусь — краіна кніжная. У гэтым можна было пераканацца на ўрачыстым узнагароджанні пераможцаў 54-га нацыянальнага конкурсу «Мастацтва кнігі», якое стала фактычна кульмінацыяй XXII Мінскай міжнароднай кніжнай выставы-кірмашу.

Сярод лаўрэатаў — выдавецтвы «Беларусь», «Паліграфіка» і «Чатыры чвэрці», якімі кіруюць Ганна ТРУСЕВІЧ, Наталія РАЕУСКАЯ і Лілія АНЦУХ.

Стваральнікі кнігі ўпершыню паспрабавалі сістэматызаваць звесткі пра замкі Беларусі згодна з іх сённяшняй захаванасцю. У аснове выдання — спіс помнікаў, уключаны ў дзяржаўную праграму «Замкі Беларусі», прынятую на 2012–2018 гады.

выглядае «залатога», «сярэбранага» і «крынічнага» паясоў — адпаведна з маршрутамі для вывучэння культурынай спадчыны нашай краіны. «Залаты пояс» дэманструе помнікі, што дайшлі да нас у найбольш прадстаў-

ню друкуюцца 32 рэдкія архіўныя здымкі беларускіх замкаў XIX і пачатку XX стагоддзяў з рукапіснага адрэза бібліятэкі Вільнюскага ўніверсітэта. Можна ўбачыць таксама маляўнічыя панарамныя развароты з выявамі

Не забытыя і маладыя

Адна з галоўных тэм XXII Мінскай міжнароднай кніжнай выставы-кірмашу — 70-годдзе Вялікай Перамогі. Прадстаўнікі Расійскага кніжнага саюза, Выдавецкага дома «Звязда», прывітанай арганізацыі «Белай Русі» ААТ «Белкіна», а таксама Міністэрства працы і сацыяльнай абароны зладзілі з гэтай нагоды сумесную акцыю — наведлі Рэспубліканскі інтэрнат ветэранаў вайны і працы.

Перад ветэранамі выступае расійскі пісьменнік Генадзь ІВАНОВ.

Пасля кароткай экскурсіі госці сустрэліся з ветэранамі для размовы і чаіціцця. Але звычайнай размовы не атрымалася, бо гасцінныя жыхары інтэрната зладзілі цэлы канцэрт — спявалі песні і раманы, чыталі ўласныя вершы, танцавалі. Прадстаўнікі Расійскага кніжнага саюза і ААТ «Белкіна» перадалі ў дар інтэрнату кнігі і альбомы, прысвечаныя Вялікай Перамозе.

Наталія КАРАСЁВА.

Спецыяльны рэпартаж

Чаму беларускія дзяўчаты плацяць за іншаземцаў і чым можа скончыцца спроба адсвяткаваць свае народзіны ў вагоне цягніка, высветліла карэспандэнт «Звязды», якая правяла дзень з раз'яўненымі білетнымі касірамі ў электрычны. Наш цягнік гарадскіх ліній рухаўся па маршруце «Мінск — Рудзенск».

«ЗАЙЦЫ» І «ПАЛЯЎНІЧЫЯ» МІНСКІХ ЭЛЕКТРЫЧАК

«Я грошы заплаціў! Якія могуць быць яшчэ пытанні?»

— Гэта не той білет. Мне на гарадскія лініі патрэбны, а ў вас — эканом-клас, — кажа Святлана Багуміл, раз'язны білетны касір.

— Што значыць «не той»? Я грошы заплаціў? Заплаціў! Якія могуць быць яшчэ пытанні?! — адказвае здзіўлены пасажыр.

— Я ўсё разумею, але на наш цягнік патрэбны іншы праязны дакумент, — тлумачыць Святлана. — Вось такі, як у вашага суседа.

Мужчына незадаволена дастае кашалек і шпурнуў грошы...

Падобныя выпадкі, як расказалі раз'язныя білетныя касіры, амаль што норма. Абавязкова знойдзецца той, хто пераблытае білеты і ў сваёй няўважлівасці ні за што не прызнаецца. Часта ў непрыемныя сітуацыі трапляюць пажылыя людзі, якія прывыклі да «звычайных электрычак» і розніцы паміж гарадскімі лініямі і рэгіянальнымі лініямі эканом-класа не разумеюць. Дарчы, сёння аплаціць праезд у цягніках гарадскіх ліній можна звычайным папярковым аднаразовым білетам або бескантактнай смарт-карткай на колькасць паез-

— Непрыемна, вядома, калі пасажыры так сябе паводзяць, але што зробіш? Людзі розныя бываюць, і з гэтым трэба мірыцца, — дзеліцца сваімі думкамі Святлана.

«У чалавека свята, а ты прычэпілася з нейкай паперкай!»

Мірыцца дзяўчатам-касірам прыходзіцца не толькі з няўважлівымі пасажырамі, але і з хуліганамі. Апошняя зайшла ў цягнік на станцыі «Мінск-Паўднёвы» і адразу прычэпіла да сябе ўвагу ўсяго вагона.

— Гэй, прыгажуня, арганізуў нам выпіць і закусьці, — звяртаецца да Паліны Говарэнь, білетнага касіра, хлопчэц гадоў дваццаці пяці. — У мяне сёння дзень нараджэння! Хачу пачаставаць сваіх сяброў.

Паліна ведае, што з такімі пасажырамі ў размову лепей не ўступаць і хутка адказвае на патрабаванне хлопца: — У нашым цягніку ежа і напоі не прадаюцца. Ваш білет, калі ласка.

— Які білет? У чалавека свята, а ты прычэпілася з нейкай паперкай! — уступае ў размову сябар імянінкіна. — Вінушы яго!

— Прабачце, яны трохі перабралі, — апраўдваецца за сваіх

спадарожнікаў адзіная дзяўчына ў шумнай кампаніі. — Колькі з нас за праезд?

Добра, што ўсё скончылася менавіта так. У іншым выпадку выклікаецца міліцыя. Цікава, што хлопцаў — раз'язных білетных касіраў — на беларускіх мужчыны ў гэтую прафесію, а лішнімі яны б тут не былі. Хай нават для размовы з такімі пасажырамі, якія дзень нараджэння ў электрычцы святкаваць збіраюцца.

Паліванне на «вушастых»

Святлана і Паліна скончылі Мінскі каледж чыгуначнага транспарту. Раз'язнымі білетнымі касірамі працуюць па размеркаванні. У прафесіі шмат чаго падабаецца, але ёсць і свае нюансы. Як кажуць дзяўчаты, тут трэба быць добрым псіхалагам. І найлепшы твоя памочнік у гэтай справе — практыка.

— Я спачатку хацела нешта даказаць пасажыру, але з часам зразумела, што ў некаторых сітуацыях лепей прамаўчаць, — узагадвае Паліна. — Людзі хутка успыхваюць і гэтак жа хутка згасаюць. Я даю чалавеку магчымасць выгаварыцца і астыць. Гэта важна. А ўжо потым спрабую разабрацца, чым незадаволены пасажыр.

Як адзначаюць дзяўчаты, галоўны інструмент у іх справе не строгаць, а гумар і знаходліваць.

— Паважаныя пасажыры, рыхтуйце білеты на праверку, — гучным голасам кажа Паліна. — Ваш білет, — звяртаецца касір да хлопца ў капелюшы і навушніках.

— Вы яго ўжо ў мяне правяралі, — прабураў падлетак.

— Прабачце, калі ласка, — звяртаецца Паліна да суседкі «зайца», расчыранелай жанчыны гадоў п'ятдзясці. — На якім прыпынку зайшоў гэты хлопчэц?

— Толькі сеў! — хутка адказвала пільная пасажырка.

— Вы будзеце і далей сцвярджаць, што праезд у вас аплачаны? — зноў пытаецца Паліна ў «зайца».

Хлопчэц білет купіў (сумленны трапіўся), але раз на раз не прыходзіцца. Як кажа Паліна, білетных касіраў вельмі турбуе адсутнасць заканадаўчых нормаў. Фактычна нічога з «зайцамі» не зробіш. Іх можна папрасіць пакінуць вагон. Можна выклікаць міліцыю. Але, як паказвае практыка, не так моцна ўсё бяжыць існуючых, здавалася б, немалых штрафваў. Больш за тое, устанавіць факт адсутнасці аплачанага праезду можа толькі суд.

Пасажыры розныя бываюць

Графік працы раз'язнага білетнага касіра можа пачынацца ў пяць гадзін раніцы, і гэта, прызнаецца Святлана, самае складанае. Спаць хочацца страшэнна! Але пасажыраў твае праблемы не павінны турбаваць. Прыйшоў працаваць — працуй. Як запавет: акуратная форма, свежы манікюр і добра-разычлівая ўсмешка.

— Бабуля, ваша торба, — кінулася даганяць пасажырку Света. — Вы забыліся сваю торбу!

Падобныя выпадкі здараюцца часта. У цягніках людзі пакідаюць парасоны, пальчаткі, шалікі. Зусім нядаўна мужчына забыўся скуруную куртку. Добра, білетныя касіры своечасова заўважылі яе і «збераглі!» Уладальнік хутка знайшоўся. Мужчына вельмі ратная форма, свежы манікюр і добра-разычлівая ўсмешка.

— Увогуле, пасажыры ёсць роз-

«У майм «арсенале» сучасны касавы апарат і партатыўны тэрмінал-кантралёр для пасажырскіх смарт-картак», — патлумачыла Святлана Багуміл.

Дзень закаханых

— Паміж намі было больш за тысячу кіламетраў, межы дзюх краін, сувязь праз інтэрнэт і SMS і ўпэўненасць, што... ніколі не ўбачымся. Толькі праз тры гады мы ўпершыню сустрэліся. А праз пяць — я гляджу на жонку, дачку і цешчу і разумею, што аднолькава любію іх усіх, — расказвае пра сваіх самых блізкіх людзей сцэнарыст, рэдактар кіно, драматург Андрэй Карэлін з пяшчотай у голасе.

ДВА ГАДЫ Ў ЛІСТАХ

Жонка Андрэя Аляксандра — маўклівая, разважлівая і спакойная жанчына, як і большасць яе землякоў з Валодзьскай воласці Расіі. Менавіта яна з'яўляецца падмуркам іх сямейнага шчасця і ўмее стрымліваць энергію сцэнарыста, каб той, па яго ўласных словах, «змог «выбухнуць» у партрэнным кірунку з пэўным радыусам паражэння».

— Я вельмі змайжыны чалавек, прафесійна дэфармаваны ўдзюўж і гупонара. Для працы мне трэба знаходзіцца ў пэўным узрушаным стане, я павінен «разгнацца», выбухнуць знутры, — прызнаецца Андрэй. — Таму гармонія ў нашай сям'і — заслуга маіх жонкі і цешчы. З апошняй мы, як ні дзіўна, разумеем адно аднаго з паўслова, яна — мая родная душа.

Іх знаёмства было абсалютна выпадковым. Саша хварэла, сядзела ў інтэрнэце ў праграме M-агент, што аўтаматычна час ад часу прапанавала здымкі выпадковых людзей. Так здарылася, што з мільёнаў праграма выбрала Андрэя. Саша дадала яго ў спіс кантактаў, а ён проста аўтарызаваў яе.

Я дагэтуль упэўнены, што знаёмства з будучай жонкай было падарункам ад Тварца, ад яго шчодрасці, бо проста лёс не зводзіць разам так шчыльна.

Спачатку мы перапаліліся — аб усім, што прыходзіла ў галаву, але агульны інтарэсаў амаль не было. З часам я зразумеў: унутры нарастае пацужэц таго, што трэба хутчэй дадому, да камп'ютара (інтэрнэту ў тэлефоне ў мяне тады яшчэ не было). Саша зусім не гаварыла, як і ўсе людзі з яе роднага Чарапаўца — мне ўдалося трохі разгаварыць яе значна пазней. (Калі атрымліваў ад яе SMS з адным толькі словам «Прыйдзеш?», адчуваў, што ў гэтых літарках ляжыць усё сэнс жыцця.) Праз два гады эпістальных зносін я зразумеў, што хаваю яна. А яшчэ праз год, за дзень да яе 30-годдзя, мы сустрэліся ў рэальнасці — яна прыехала да мяне ў Мінск. Сам я, па шчырасці, наўрад ці адважыўся б на гэты крок.

Я сустрэкаў Сашу ў красавіку пасярод ночы на вакзале, пераблытаў канец і пачатак цягніка, бег праз увесь перон, каб не спазніцца, каб зазірнуць у вочы чалавеку, якога ведаў тры гады, але ніколі не бачыў. Прывёз яе на здым-

ную кватэру, прыгатаваў вячэру — а яна сядзіць, не есць і маўчыць... Я тады яшчэ не ведаў, што гэта асаблівасць усіх падуночных людзей, і ўвесь знерваваўся. Пакарміў, пайшоў дахаты... Саша правяла ў Беларусі 10 дзён, а летам я паехаў ужо знаёміцца з яе роднымі.

«ПРЫНЯЎ ЯЕ ВЕРУ»

Першапачаткова Чарапаўчэц напужаў Карэліна. Адчуў рэзкі пах металургічнага камінбіната і амаль адразу ўбачыць коміні, з якога на некалькі метраў угору ўзнімаецца поўныя «Поўначстальі» — да гэтага трэба было падрыхтавацца. Але Андрэй прывык амаль адразу, зразумеўшы, што не можа больш жыць без гэтага заводскага паху, без самога горада.

— Тое, што я сустрэў дзяўчыну з Расіі, проста суд, таму што яна паказала мне тым мясіцы, адкуль родам мае продкі, а менавіта дзед. Альнуўшыся тут, я зразумеў, што не гасцяваць прыехаў, а вярнуўся на радзіму. Мяне «накрыла» раз і назавжды.

Чарапаўчэц стаў для мяне самым родным горадам, толькі тут я адчуваю, што вярнуўся дахаты, і я ўпэўнены, што пра такія гарады пішуць раманы. Ведаецца, як у Стывена Кінга, дзе чалавек упарта піша кнігу за кнігай пра штат Мэн, пра які ніхто нічога не ведае. Я магу хадзіць па гэтых вулачках суткамі, як мядзведзь-бадзяга, дыхаць паветрам «Поўначстальі» месяцамі. У астатніх мясіцынах я толькі ў камандзіроўцы.

Саша — пратэстантка, і я паставіўся да гэтага з павагай. Нават не памятаю, у каго першага я папрасіў блаславення: у Сашы, яе маці ці пастара, а наш першы паліцман адбыўся незадоўга перад вяселлем. Я прыняў яе веру, яе грамадзянства, але нашу краіну.

САНТА КЛАУС КРУГЛЫ ГОД

Паводле слоў Андрэя, ён не проста закахаўся ў Сашу як у жанчыну і чалавека, але таксама моцна палюбіў усё

яе асяроддзе: горад, рэгіён, яе матулю, таксама маўклівую паўночную жанчыну, якая «гадовая аддаць апошняю капейку, калі ў цябе ўсё было добра».

— Я вельмі любію сваю цешчу. У яе залатыя рукі і залатое сэрца. Зоя Іванавна ўсё жыццё адрацавала электрыкам на «Поўначстальі». Сабраць-разабраць «Боінг»? Гэта да яе — умее рабіць літаральна ўсё! Мая цешча, як Санта Клаус, толькі жонка 24 гадзіны 365 дзён на год — прыдзе, моўчы аддаць нам кучу падарункаў, моўчы з'едзе назад праз некалькі тыдняў, падзякаваўшы за ўсё добрае.

Я сам не любію краінаснаў, але менавіта нашы мамы — Таццяна Канстанцінаўна і Зоя Іванавна — паказваюць і даказваюць нам, што дзеля сапраўды блізкіх людзей трэба не бяжыць ісці на могое ў жаданні дапамагчы, — разважае Андрэй. — Я вельмі хачу забраць у Расію і сваю маму, але баюся, што яна будзе супраць, пражыўшы ў Беларусі ўсё жыццё. Яна навучыла мяне быць асцярожным, але не бяжыць за працу ісці да канца. З яе падачы я палюбіў літаратуру, пачаў пісаць і ўрэшце стаў тым, кім стаў. Я вельмі ўдзячны ім абедзвюм, і пытанне, чым мы можам сёння дапамагчы нашым матулям, заўжды гучыць у нашай з Сашай сям'і.

Андрэй прапісаны ў кватэры жонкі ў Чарапаўцы, а яна — у яго мінскай кватэры. Жывуць яны таксама на дзве краіны, і залежнасці ад таго, дзе больш заняты сцэнарыст. Таму, жартуючы, акрамя душыўнага разумення ёсць яшчэ ўзаемапрэнкіненне тэрытарыяльнае.

Дарчы, сваю жонку Карэлін апісаў у п'есе «Герда, альбо Горад, у якім мы ўсё будзем шчаслівымі» задоўга да знаёмства з ёю. У фінале на сцэне ўнікае партрэт Герды, як яе ўяўляў сабе драматург, а на ім — выява жанчыны, падобнай да Сашы. Аляксандра ж пісала лісты да Андрэя, калі яшчэ не ведала, хто ён такі і адкуль возьмецца... Тут міжволі павершыў у наканаванне...

Ірына СІДАРОК

Ты і я

Рангед МАЛАХОЎСКІ.

Горкім беларускім шакаладам

Сціпляе каханне пачастую.

Лёс над прорвай —

гулкім вадаспадам —

Зноў пацужці срэбныя ратуе.

Свет наш лёгкім волакам

над морам

Наплывае на ружовы бераг,

Дзе спяваюць сэрцы

сціплым зорам

І да зор імкнецца

у шчасце вера.

Гне прывід тлумнага святання,

І прыць, як сон, усходні вецер.

Захмяляў я ад вагчы жывых,

Нашы сэрцы ў сумнавокі

вечар.

У праменні зорнай цішыні

Горад за вакном даўно

маўчыць.

І, забыўшы стомленыя дні,

Любая заснула на плячы.

У імгненны мройна-залатых

Сам Анёл цябе мне паказаў.

Захмяляў я ад вагчы жывых,

Захмяляў, таму што пакахаў.

На арэлях золкіх туманоў

Нашы душы гушчаліся ў снах,

І пацужці палымнелі знаоў,

І акорды музыкі ў вятрах...

Горад па-ранейшаму

маўчыць.

І здаецца — за спіною крылы.

Любая заснула на плячы —

Я шчаслівы.

■ Афганістан: памяць і боль

26 гадоў таму адбылася значная падзея ў жыцці былой краіны — савецкія войскі былі выведзены з Афганістана. І хоць ваенны канфлікт даўно скончыўся, доўгі час ён працягвае існаваць у памяці войнаў-інтэрнацыяналістаў. Многія з іх і сёння не могуць забыць узброеныя атакі «душманаў», асабістыя перажыванні, апошні падзвіг баявых таварышаў...

У Афганістан Міхаіл Рыжкоў трапіў у 1983 годзе. У злучэнне ваенна-паветраных сіл і войск супрацьпаветранай абароны, дзе ён служыў дэжурным па сувязі палка, паступіў загад: адправаць аднаго чалавека на вайну. І гэтым «шчасліччым» па волі лёсу аказаўся ён. Толькі замест абяцанай камандзіроўкі «на годзік», Міхаіл Рыжкоў затрымаўся там на два.

Праўда, спецыялісты па супрацьпаветранай абароне ў Афганістане былі не патрэбны. Афіцэру прапанавалі стаць або камандзірам гранатамётна-кулямётнага ўзвода, або старшынёй танкавай роты. І ён, далёкі ад усёго гэтага, узначыў адну з танкавых рот 185-га палка 108-й дывізіі.

— Танка ніколі на свае вочы не бачыў, — прызнаецца Міхаіл Пятровіч. — За тры дні навучыўся і ездзіць, і страляць, і камандаваць.

У першы ж дзень яго прыезд у пачалася страляніна. Тут жа — і першыя паранення. «Самі байцоў перавязвалі, — успамінае воін-інтэрнацыяналіст. — На танкавай батальёне — усё адно адзін фельдчар. З такой колькасцю параненых ён справіцца не мог».

Вайскоўцы 13-га апарнага пункта, дзе служыў Міхаіл Рыжкоў, ахоўвалі калоны, якія рухаліся па дарозе: савецкія, афганскія і аўстралійскія (Аўт. — савецка-афганская калона, што забяспечвала мясцовыя насельніцтва прадуктамі харчавання). Ахоўвалі і прыватныя машыны.

«ВЕДАЮ, ШТО НЕ БАЮСЯ, А МЯНЕ КАЛОЎЦІЦЬ»

Mikhaïl Ryjkoŭ.

былі па 10 — 40 чалавек, — працягвае афіцэр запasu. — Кожны свае мэты праследаваў. Бывала, сядзіш ночку, раптам загучыць мегафон, і чуюш: «духі!» паміж сабой перагаворваюцца. А потым паміж імі пачынаецца перастрэлка. Адны, напрыклад, вядуць караван са сваім грузам, а іншыя хочучы яго адбіць. Мы выклікаем сваю артылерыю, супакоім».

Таго ж Агшарына аднойчы паранілі савецкія танкісты. Пасля кожную ранаў яго вазілі ў цясіну Бамяян: палець і энду назад. Пра гэта даведаліся нашы вайскоўцы. Дапамог павадамляльнік, аднакласнік Агшарына. Яна ўвесь час разрасталася і, здавалася, заняла паўнеба. «Духі» пачалі страляць з усёго чаго толькі можна. Нечакана пляма знікла, як быццам лямпачку выключылі. Што гэта была за з'ява, мы так і не даведаліся. Не маг-

лі патлумачыць гэта і мясцовыя жыхары.

Дарэчы, як гаворыць воін-інтэрнацыяналіст, з мясцовым насельніцтвам у іх склаліся добрыя адносіны. Афганцы беспераходна прыходзілі апрацоўваць свае палі, якія размяшчаліся недалёка ад ваеннага паста. Савецкія салдаты іх не чапалі.

— Палі былі вельмі дагледжанымі, загароджвалі іх двухметровымі платамі, — згадвае былы вайсковец. — Там у асноўным вырошчвалі вінаград, пшаніцу. Ураджай збіралі два разы на год. Шчыра прызнацца, іхні вінаград Саланг, вышыня якой — 4 тысячы кіламетраў, яна замярзала і доўга не захоўвалася. А летам, як расказвае афіцэр запasu, яны ніколі не варылі супоў, бо і без таго было вельмі гарача. Часам даходзіла да 50 градусаў. «Тым не менш клімат я пераношу вельмі добра. Мне ён родным здаўся. Можна, таму, што мы знаходзіліся на вышыні 1700 метраў, — заўважае афганец. — А зімой моцнымі былі вятры. Снег выпадаў пасля Новага года і ляжаў дзень-два ўсяго».

Казармы для салдат і сябе яны пабудавалі самі. «З палка

З саслужыўцамі ў Афганістане (грэці злева).

дам харчаваліся і мы. Калі пацясціць, то перападзе і качалы (бульбы па-нашаму).

Вядома, пастаўлялі яе вайскоўцам і з Савецкага Саюза. Толькі калі яна да іх «даязджала», то есці яе было амаль немагчыма: пакуль бульбу везлі на адзінай афганскай дарозе

ВЕРНЫЯ БАЯВОЙ ПРЫСЯЗЕ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка звярнуўся да войнаў-інтэрнацыяналістаў, ветэранаў вайны ў Афганістане з нагоды Дня памяці, які адзначаецца 15 лютага.

«Журботная і ў той жа час гераічная дата увайшла ў нашу жыццё не так даўно, — гаворыцца ў звароце. — Больш як чвэрць стагоддзя таму савецкія войскі пакінулі Афганістан, на тэрыторыі якога амаль дзесьці гадоў афіцэры і салдаты працягнулі стойкасць і мужнасць, застаючыся вернымі баявой прысязе, воінскаму абавязку. Гэта вайна, як і многія іншыя баявыя аперацыі ў «гарачых кропках» планеты, прынесла шмат гора ў беларускія семі. Сёння мы падзяляем боль бацькоў і маці, удой і дзядзей, чые родныя не вярнуліся з зон лакальных канфліктаў».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што нашы суайчыннікі самааддана змагаліся з міжнародным тэрарызмам, працягнулі баявую традыцыю ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і навечна здобылі сваю славу. «Беларусь заўсёды будзе аддаваць даніну павагі пакаленню войнаў-інтэрнацыяналістаў», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

таго трагічнага дня была перадгісторыя. Адной ротаю перад выездам танкаў на свае пазіцыі раптам на дарозе абдубіўся выбух. Нашы салдаты селі ў танкі, падохалі туды і ўбачылі людзей, якія рабавалі падарваны транспарт. Абстралялі. Потым даведаліся, што забілі кіраўніка невялікай банды. «Душманы» вырашылі савецкім салдатам адмоўціцца.

— 14 студзеня 1985 года я павінен быў ехаць у полк: адвезці хворыя, атрымаць прадукты харчавання, — расказвае воін-інтэрнацыяналіст. — Машына дрэнна заводзілася, пакуль яе расштурхалі. Праехалі ўсяго метраў 200 — і раптам выбух. Я кіроўцу маю, а яго няма. Адчуваю, што сам паранены. Бачу: лававое шкло трэскаецца, як у запаленай здымцы. Выкаціўся з кабіны, наступаю на ногі — баліць. А яшчэ не зразумеў, што нічога не бачу. З двума байцамі, якія выжылі, пачалі адстрэльвацца. Расплюшчы вока і страляю, пакуль крывёй зноў не залье.

На дапамогу падохалі танкі. Салдаты паклікалі на браню і адвезлі ў полк. Аперацыю Міхаілу Рыжкоў рабіў у Кабуле. Рэабілітацыю праходзіў у Ташкенце. Там у яго не было ні грошай, ні дакументаў. Адзін капітан дапамог адправіць дамоў тэле-

граму, у якой афганец папрасіў родных прыслаць яму грошай. У Ташкент да Міхаіла Рыжкова прыехала жонка. Разам з ім на ваенна-транспартным самалёце далечала да Куйбышава. Там вайскоўца камісавалі і адправілі на Радзіму. Ён вельмі прасіў пачаць медыцынскую службу, каб назаўсёды з арміі не звалыцца, а ў дакументах запісалі: «Годны да стравой у ваенны час».

Толькі ў арміі Міхаіл Рыжкоў больш ніколі не служыў. Свой абавязак перад Радзімай ён ужо выканаў. І выканаў годна: праз паўгода пасля вяртання з Афганістана яму ўручылі ордэн Чырвонай Зоркі. Загадана было адпачываць. Толькі сядзець склаўшы рукі ён не мог. Пачаў займацца грамадскай працай.

Сёння ён з'яўляецца старшынёй асацыяцыі інвалідаў вайны ў Афганістане Фрунзенскага раёна сталіцы. Ладзіць сустрэчы войнаў-інтэрнацыяналістаў, на якіх успамінаюць мінулае, абмяркоўваюць надзённыя праблемы. А заўтра збруцца разам на Вострава Слэў у Мінску, каб ушанаваць памяць тых, хто з вайны так і не вярнуўся.

Вераніка КАНЮТА. Фота з архіва войнаў-інтэрнацыяналістаў

НЕБЯСПЕЧНАЕ ПАЛЯВАННЕ «НАЧНЫХ ВАЎКОЎ»

Разведка ў «Афгане» заўсёды лічылася элітным армейскім падраздзяленнем

Заўвесь перыяд вайны праз Афганістан прайшлі 620 тысяч вайскоўцаў. У прыватнасці, больш за 30 тысяч ураджэнцаў Беларусі, з якіх каля 800 не вярнуліся дадому. Ва Узброеных Сілах Беларусі і сёння працягваюць службу воіны-інтэрнацыяналісты, у тым ліку на стратэгічна важных пасадах.

Адзін з іх — Алег Вараб'ёў — прайшоў шлях ад малодшага сяржанта да намесніка камандзіра ўзвода, кавалера ордэна Чырвонай Зоркі і двух медалёў «За адвагу». Служба праходзіла ў ваеннай часці 781-240, асобным разведвальным батальёне, 2-й разведвальнай роце горада Баграм. Дарога на вайну пачалася з Узбекістана. У горадзе Тэрмезе Алег Вараб'ёў прайшоў курс маладога байца, затым на працягу наступных чатырох месяцаў быў падрыхтоўчым курсоў ў Туркменістане па спецыяльнасці «камандзір БМП» і, у рэшце рэшт, ён разам з іншымі маладымі байцамі ноччу прыляцэў у Кабул.

На вайну, па словах Алега Васільевіча, ён ішоў з энтузіязмам, без думак пра смерць: «Страна становіцца тады, калі не ведаеш, хто і адкуль страляе». Нядзіўна, бо маладыя салдаты, якім толькі што споўнілася 18 гадоў, нічога і не маглі ведаць пра сапраўдную вайну. Тэмпература ў Афганістане вагаецца ад -25 зімой да +50 летам. Краіна мае суровы клімат, дзе за адзін дзень можна пабываць у розных кліматычных зонах. Менавіта ў такіх жорсткіх умовах і даводзілася ваяваць маладым савецкім салдатам.

Афганістан «цывільны», як успамінае Алег Вараб'ёў, гэта вельмі выразная беднасць, якая кантраставала з экзатычным рэльефам і разнастайнасцю вінаграднікаў і гранатавыя і

армейскім падраздзяленнем, якое карыстаецца найбольшым аўтарытэтам. Усяго ў разведбатальёне горада Баграм было каля 30 чалавек.

Разведчыкі мелі права перасоўвацца малымі групамі па 7, 9, максімум 18 чалавек, таму суднасны сіл з ворагам часта былі адзін да яшчэ. Пасля адной з такіх аперацый, у 1982 годзе, камандзір разведатрады Алег Вараб'ёў быў узнагароджаны ганаровым ордэнам Чырвонай Зоркі за ўзорнае выкананне спецыяльных заданняў камандавання. Мэтаў разведгрупы было ўзяць групуюку маджахедаў з 45 чалавек. Савецкія салдаты арганізавалі засаду, і на світанні, калі сталі падыходзіць маджахеды, уступілі ў бой. Абодва бакі былі ўзброены «да зубоў», уключаючы гранаты і нажы. Разведгрупа паспяхова правяла аперацыю і ўзяла 12 адзінак трафейнай зброі. Баграмскім батальёнам камандаваў легендарны маёр Нікалаеў. Яго салдаты атрымалі ў душманаў мянушкі «чорныя д'яблы» або «начныя ваўкі» за тое, што былі няўлюбены і выходзілі на заданне пераважна ноччу.

Нярэдка ваяваць прыходзілася ў розных стратэгічна важных месцах Афганістана, напрыклад, на знакамітых цясінах Панджшэр і Сурубі. Абедзве былі непрыступныя з прычыны геаграфічных асаблівасцяў і знаходзіліся пад умоцненым кантролем «духаў». Панджшэрская цясіна вядома тым, што Кабульскія ўлада так і не ўмацаваліся ў гэтым раёне, а за 9 гадоў знаходжання ў Афганістане савецкага кантынгенту праводзілася 12 аперацый па выцэнненні атрадаў душманаў. Дзяржава не кантралявала

здабычу наркатыкаў і алмазаў, якімі бандфарміраванні расплываліся за пастайкі ўзбраення. Пры гэтым маджахеды атрымлівалі падмацаванне з суседняга Пакістана, мяжа з якім не была перакрытая. Савецкія салдаты некалькі разоў спрабавалі «ўзяць» цясіну Панджшэр. І вось падчас адной з такіх аперацый «духі» былі нарэшце пераможаны. Усяго ў аперацыі прымаўла ўдзел каля 12 тысяч савецкіх ваеннаслужачых розных родаў войскаў, яна праходзіла адначасова на тэрыторыі 120 км цясіны.

ГІСТАРЫЧНАЯ ДАВЕДКА

У 1950—1980-х гадах вайскоўцы з былых рэспублік СССР прымаўла ўдзел у баявых дзеяннях на тэрыторыі 18 дзяржаў. Афганская грамадзянская вайна доўжылася з 25 снежня 1979 па 15 лютага 1989 года і скончылася поўным вывадам савецкіх войскаў з тэрыторыі Афганістана. Варта адзначыць, што на афганскай зямлі і зараз працягваюцца ўзброеныя лакальныя канфлікты з прычыны таго, што злучэння групыку радыкальна настроеных маджахедаў не была звязаная палажэннямі Жэнеўскіх пагадненняў. Многія задаюцца пытаннем мэтазгоднасці афганскай вайны. Гэтая вайна была першай буйной антытэрарыстычнай вайной найноўшай гісторыі. Тут патрэбна гістарычная даведка. Афганскае насельніцтва да 1978 года было на 90% непісьменным, а пемянны ўклад нагадваў Сярэднявечча. Нядзіўна, што тут панавалі палітычны хаос. Гэта была вайна суніцкіх маджахедаў, прыхільнікаў радыкальнай ісламскай ідэалогіі («Ісламскі саюз маджахедаў Афганістана», або Пешаварская сямёрка), супраць Народна-дэмакратычнай партыі Афганістана, якая прыйшла да ўлады ў 1978 годзе. Новае кіраўніцтва краіны спрабавала правесці рэформы, што дазволіла б пераадолець адставанне Афганістана, у гэтым жа годзе пачалася грамадзянская вайна. У 1979 годзе прагучала ўслед перша прасьба афганскага кіраўніцтва аб прамым савецкім ваенным умяшанні (усяго такіх прасьбаў было каля 20). СССР паспрабаваў прадухіліць з'яўленне арыентаванай на Амерыку дзяржавы каля сваіх межаў. Гэта і паслужыла прычынай уводу абмежаванага кантынгенту савецкіх войскаў у краіну.

ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПОЛНЕНИЕ К ПРОЕКТНОЙ ДЕКЛАРАЦИИ

по объекту «Застройка жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Лубимова – ул. Семашко (2 очередь строительства) Жилой дом № 18 по генплану», опубликованной в газете «Звезда» № 6 от 14.01.2015

Застройщик – коммунальное дочернее предприятие «Управление капитального строительства Запад», доводит до сведения заинтересованных лиц о внесении изменений и дополнений в проектную декларацию «Застройка жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Лубимова – ул. Семашко (2 очередь строительства)», Жилой дом № 18 по генплану», опубликованную в газете «Звезда» № 6 от 14.01.2015

Дополнительно для привлечения должников к строительству по договорам создания объектов долевого строительства для юридических лиц и граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются 67 квартир, в том числе:

- 12 (двенадцать) однокомнатных квартир общей площадью от 45,36 до 45,76 кв.м на 1, 9, 12, 13, 15, 21 и 24 этажах стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 400 долларов США;
- 8 (восемь) двухкомнатных квартир общей площадью от 51,4 до 56,1 кв.м на 1, 9, 13, 18, 21-23 и 25 этажах стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 400 долларов;
- 6 (шесть) двухкомнатных квартир общей площадью от 68,46 до 68,66 кв.м на 9, 13, 15, 18, 23 и 25 этажах стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 350 долларов США;
- 8 (восемь) двухкомнатных квартир общей площадью от 70,72 до 71,12 кв.м на 9, 10, 12, 15, 18, 21, 22 и 25 этажах стоимостью за 1 (один) кв.м

общей площади в размере, эквивалентном 1 350 долларов США;

- 11 (одиннадцать) двухкомнатных квартир общей площадью от 75,46 до 75,66 кв.м на 8-15, 21, 22 и 25 этажах стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 350 долларов США;

- 21 (двадцать одна) трехкомнатная квартира общей площадью от 93,5 до 93,8 кв.м на 2, 6, 12, 19, 21 и 22 этажах стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 300 долларов США;

- 1 (одна) четырехкомнатная квартира общей площадью 95,69 кв.м на 1 этаже стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади в размере, эквивалентном 1 300 долларов США.

Условия оплаты – первоначальный взнос в размере 30% стоимости объекта долевого строительства в течение 10 (десяти) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингосисполкоме, оставшаяся сумма – до конца строительства в соответствии с графиком платежей, являющийся приложением к договору.

При единовременной оплате всей суммой по договору создания объекта долевого строительства в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня регистрации договора в Мингосисполкоме стоимость 1 кв.м общей площади уменьшается на сумму, эквивалентную 50 долларам США.

Стоимость 1 кв.м общей площади фиксируется в долларом США эквиваленте и остается неизменной в долларом США эквиваленте до окончания действия договора. Стоимость 1 кв.м общей площади квартиры указана без учета выполнения внутренних отделочных работ.

Оплата производится в белорусских рублях по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату оплаты.

Для заключения договоров необходимы:

- паспорт и личное присутствие лица, с которым будет заключаться договор.
- Документы для заключения договоров будут приниматься с 19.02.2015. Прием заявлений осуществляется до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству продекларированных квартир.

Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и застройщик оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим претендентом.

Срок действия настоящей проектной декларации – до момента опубликования новой проектной декларации, которая отменяет действие настоящей.

Более подробные сведения об объекте долевого строительства и ходе работ по строительству жилого дома можно получить по адресу: г. Минск, ул. Короля, 20, каб. 2, тел. (017)200-06-85, (044) 795-44-44.

Сайт компании: www.ukss-m.by.

РУП «ЖИЛКОММУНТЕХНИКА» ИЗВЕЩАЕТ ОБ ПРЕОБРАЗОВАНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ

Наименование предмета (балансодержателя)	Номер лота	Наименование объекта торгов, краткие характеристики	Местонахождение	Условия продажи	Обременения	Начальная цена продажи, бел. руб. без учета НДС	Задаток, бел. руб.	Дата проведения аукционных торгов, время	Последний день для участия в торгах
ОАО «Тепличный комбинат «Берестье»	1	Изолированное помещение (инв. № 100Д-100481) – торговое помещение, общ. пл. 288,8 м², с навесом и асфальтобетонным покрытием, общ. пл. 67 м², расположенное на земельном участке пл. 0,0536 га, с кадастровым номером 140100000001008816, предоставленном в общее долевое пользование (доля в праве 1549/12500)	г. Брест, ул. Карбышева, 37-25	без условий	договор аренды сроком действия до 21 января 2019 года	1 717 634 000	171 763 400	20 марта 2015 г. в 11.00	19 марта 2015 г.
Организатор торгов: РУП «Жилкоммунтехника» Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» Брестское областное управление									
Срок заключения договора купли-продажи: В течение 20-и рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона									
Условия оплаты: В соответствии с заключенным договором купли-продажи									
Номер р/с для перечисления задатка: р/с 3012105618108 руб. РБ в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Минску, код 153001369 УНП 102353509									
Место проведения аукционных торгов: г. Брест, ул. Наганова, 10-325 Филиал «Центр «Белтехинвентаризация»									
Для участия в аукционе необходимо предоставить:									
1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение о правах и обязанностях с Филиалом «Центр «Белтехинвентаризация».									
2. Заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора торгов.									
3. Юридическим лицам – резидентам Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица; представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).									
4. Юридическим лицам – нерезидентам Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе); представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).									
5. Индивидуальным предпринимателям – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; представителю индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).									
6. Физическим лицам – представителю физического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.									
7. При подаче документов на участие в аукционе физическое лицо, представитель физического и юридического лиц, предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.									
* Участник аукциона, выигравший торги, оплачивает продавец НДС в размере 20% от продажной цены объекта, стоимость затрат на организацию и проведение аукционных торгов Поверенному. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10, каб. 329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00. Контактные телефоны организатора аукционных торгов: 8-(0162)-23-92-59, 21-88-81.									

ЖЫРАНДОЛЯ

Выпуск № 6 (263)

■ Выстава

Мадонна

Чаму адзін вобраз натхняў мастакоў у розныя эпохі?

Дзева Марыя з немаўлём — тэма вечная для мастацтва. У гэтым можна пераканацца на выставе «Mater Dei. Іканаграфія аднаго каханьня», якая пачала працаваць у Нацыянальным мастацкім музэі Беларусі. Але арганізаваная яна з дапамогай Італьянскага пасольства ў Беларусі: да нас прыехалі творы з дзяржаўных і прыватных калекцый горада Перуджы (Акадэмія мастацтваў імя П'этра Ванучы, Нацыянальная галерэя Умбрый і Ашчадны банк Перуджы). У нас ёсць незвычайная магчымасьць зразумець, як выяўлялі Дзеву Марыю з Ісусам-немаўлём італьянскія жывапісцы, малюльчыкі і гравьёры XV—XIX стагоддзяў.

Невядомы мастак. Мадонна з дзіцем. Пачатак XVI стагоддзя. З калекцыі Нацыянальнай галерэі Умбрый (г. Перуджы).

Хрысьціянства насамрэч дало мастацтва багату вобразнасьць і сюжэты — ад Старога Запавету і да Новага. Але ёсць асобы, увасабленьне якіх для людзей з'яўлялася нават большым, чым мастацтва. Гэта было асаблівае служэнне мастакоў, якія не толькі бачылі і выяўлялі прыгажосць, яны тлумачылі і падкрэслівалі, што гэта прыгажосць дзеля людзей. Хрыстос-Збаўца прыгожы, асабліва гэта адчуваеш, усведамляючы веліч яго ахвяры. Яго Маці прыгожая, таму што адзначана Боскай ласкай — ёй неба падарана асаблівае дзіцячка, якое пажажа людзям шлях уратаванна душы. І мастакі таксама паказвалі гэты шлях вольна сваймі творами — некаторыя сюжэты ўзятыя з Евангелля, некаторыя напоўненыя сімваламі, метафарамамі. Кожны мастак насіў у сэрцы вобраз сваёй Мадонны. У кожнага атрымліваўся твор, не падобны да іншых. Але і падобны ў галоўным: у тым, што яны бачылі цудоўна і прыгожым.

Дзева Марыя Міласэрнасць накрывае сваім плачом грашніц, што каецца, або стаіць на каленях перад Хрыстом на Страшным Судзе, молячы яго за душы перамерлых. Маці Журботная (Mater Dolorosa) з сям'ёю мячамі, што пранізваюць яе грудзі і сімвалізуюць сем яе журбот, або якая садзіцца з мёртвым целам Хрыста. Мадонна Пакора стаіць на зямлі. Дзева Марыя з дзіцем на троне. Дзева Марыя, якой пакланяюцца

валхвы. Дзева Марыя, якой пакланяюцца свята. Маці Замілаванне. Дзева Беззаганнага Зачацця... Але ці не заваражвае самае простае адлюстраванне: Дзева Марыя — маці, якая корміць дзіця. А ёсць яшчэ розніца ў выявах, абумоўленая часам, — яе цікава будзе прасачыць. Адметна, што выстава супольная, яна ўтвораная з твораў, якія прыехалі з Італіі, але некаторыя карціны з калекцыі Нацыянальнага мастацкага музэя Беларусі ў ёй прадстаўлены таксама. Вера, любоў, пяшчота — пацучці, якія ўзнікаюць, калі думаеш пра тую падзею, што адбылася далёка ад нас (як у прасторы, так і ў часе). Але калі глядзіш на выявы Багародзіцы ці Збаўцеля, то ўсё нібыта ажывае. А любоў і вера увасабляюцца, прарастаюць у рэальнасці

дзякуючы творцам — а імёны некаторых аўтараў невядомыя. Затое засталася іх праца. Гэта і жывапіс, і графіка. Сярод графічных твораў, прадстаўленых на выставе, — малюнк пераважна невядомых мастакоў XIX стагоддзя з калекцыі гістарычнага і дыдактычнага фонду Школы малюнка Акадэміі мастацтваў імя П'этра Ванучы, а таксама гравюры XVII — першай паловы XIX стагоддзя. Большую частку экспазіцыі выставы складаюць усё ж творы італьянскіх збораў: выстава дае магчымасць беларускаму глядачу пазнаёміцца з творами з трох найбуйнейшых калекцый горада Перуджы. З ласкі арганізатараў гэта можна зрабіць да пачатку мая.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ На вялікім экране

УСТАНЬ І ІДЗІ

Як «Левіяфан» націснуў грамадству на балючыя месцы

Дарагі-дарагі Андрэй Звягінцаў апошнім часам надзвычай гучна абмяркоўваецца ў сувязі з выходам на вялікі экран карціны «Левіяфан». Зрэшты, і без біблейскай марской пачвары, рэжысёр з'яўляецца адным з самых яркіх сучасных кінааўтараў. З аднаго боку яго фільмаграфія зацяляе, што рускае кіно яшчэ о-го-го на што здольнае, а з другога — Андрэй Звягінцаў ужо куды выйшэйшы за сваю нацыянальную прыналежнасць. Таму яго па праве можна называць інтэрнацыянальным рэжысёрам і асобай менавіта сусветнага кіно. Так, яго апошняя карціна «Левіяфан», якая атрымала прыз Канскага кінафестывалю «Найлепшы сцэнарый», Залаты глобус як найлепшы фільм на замежнай мове, намінацыю на «Оскар» і неверагодна шырокае дыскусійнае абмеркаванне, збірае залы і ў мінскіх кіназатрах.

Андрэй Звягінцаў ад глыбіннага чалавечага, метафізічнага ў экзістэнцыяльных карцінах «Вяртанне» і «Выгнанне», ад больш канкрэтнай, прастай, але бескампраміснай «Алены» перайшоў да маштабнай тэмы. Адносіны чалавек-дзяржава, чалавек-грамадства, чалавек-царква ва ўсіх змяненых перапляценнях паказаны ў адной гісторыі простага правінічнага мужыка.

Мікалаю (Аляксей Серабракоў) ў спадчыну дасталіся дом і майстэрня, дзе ён жыве з жонкай (Алена Лядава) і сынам і — галоўнае — нічога змяняць у сваім жыцці не хоча. Але маляўнічае месца спадабалася кангламерату мясцовай улады (у якой у наступным годзе выбары) з мясцовай царквой. Заможны мэр (Раман Мадзьянаў) слухае салодкія прамовы архірэя («уская ўлада ад Бога») і аўтаматычна прыраўноўвае сябе да боскай сілы.

Пачынаецца фільм з прыезду маскоўскага адваката Дзмітрыя — сябра Мікалая — станага, высокага, прадстаўнічага (Уладзімір Удвічэнка). І з гэтага ж пачынаецца чарада надзей і безнадзейнасці, якімі Андрэй Звягінцаў выверана і тонка жангліруе. Спачатку

грэе глядача светлай думкай, затым упэўняе яго адбірае. Ужо незваротна.

Першая надзея — барацьба за маёмасць рэспектабельнага Дзмітрыя, якая пачынаецца даволі пераканаўча, з кампраматамі і спалохам мэра, і вельмі спрошчана, хутка, банальна разбураецца. Персанаж Дзмітрыя не мог быць іншым — ніжэйшым, дурнейшым, у брудных чаравіках. Тады б яго прайгрыш і прыніжэнне не выклікалі б дастаткова моцнага пацучыя крыўды.

Другая надзея — «нармальнае» жыццё з жонкай Мікалая Ліліяй, маўклівай, няўсміхлівай, скупой на выяву пацучыця. Муж яе любіць, сын не зусім, яна «гэта ведае». Пасля здрады яна усё ж такі ігнаруе пытанне Дзмітрыя: «Паедзеш са мной у Маскву?» і вяртаецца да мужа. Зноў нейкі прасвет

— яны спяць разам, рэчы збіраюць, Мікалаі просіць сына дараваць ёй і іншае. Але чарговы проігрыш, чарговая неапраўданая надзея.

Жыццё Мікалая паволі бурыцца, людзі сыходзяць, уласнасць выслізвае з рук. Вось момант, калі час з'яжджаць разам з сынам як мага далей ад рускай поўначы і бацькавай майстэрні. І зноў чортаў правал. Ужо трыці, які па нарастаючай хлестка і магутна ўздзейнічае на глядача. А глядач у свой час разумее — гэта фільм пра тое, што побач, за акном. Жыццё звычайнага сярэднестатыстычнага абыякавага Мікалая з падачы мэра, благаслаўленага царквой, руйнуецца. Трыма шчучкамі.

У карціне Андрэя Звягінцава «ўлада ад Бога», сакраментальнае усё ж зацвярдзэнне

да Бога прыраўноўвае жорсткага, бязлітаснага, цыннічага чынушу. Адзін яго выгляд, подлага, п'янага, з нецэнзурнымі пагрозамі і абразамі, у вобразе нечага «боскага» выклікае рэзкае непрыманне. Мэр без усялякіх перашкод прымае ад архірэя благаслаўленне на беззаконне і татальную несправядлівасць — у гэтым выпадку, каб адабраць у Мікалая зямлю.

Андрэй Звягінцаў свядома пакідае сюжэтныя «лакуны», згодны з выразам «не толькі мы глядзім фільмы, але і яны нас глядзяць». У гэтай карціне, як і ў іншых звягінцаўскіх, ёсць месца для глодацкага думання, але ёсць і свядома кіраванне ўражаннямі, што ў гэтым выпадку больш чым неабходна.

Рэжысёр падкрэслівае сваё памкненне прыраўняць экраннае дзейства да рэальнасці

■ Ведай нашых!

ПЛЯЦОЎКА ДЛЯ ВЫКАЗВАННЯЎ

Так, па сутнасці газета — такая пляцоўка. У ёй ідзе расповед пра падзеі і правы жыцця, вядуць яго журналісты, якія фіксуюць і інтэрпрэтуюць факты рэчаіснасці. Але тыя ж факты можна адлюстроўваць у іншым варыянце (у вобразнай форме), больш багатымі моўнымі сродкамі, па-мастацку. У літаратурнай форме. Дзеля гэтага ў «Звяздзе» і быў заснаваны літаратурны конкурс.

Конкурс апавяданняў летася, можа, быў не такі актыўны, як раней: калі 30 твораў паступілі на разгляд рэдакцыі і вядучага, пісьменніка, рэдактара часопіса «Полымя» Аляся Бадака. Але трэба адзначыць, што далёка не ўсё праходзіць праз сіта адбору і трапляе на газетныя палосы. Насамрэч, важна не толькі тое, што нашы аўтары пішуць па-беларуску, але адзначаецца і якасць напісанага.

У поўным сэнсе «чытацкасць» — гэта абумоўлена публікацыяй у газеце. Літаратурны творы, надрукаваныя ў ёй (у тым ліку тыя, што атрымалі перамогу) маюць сваю адметнасць. Па-першае, яны сюжэтныя, прычым у большасці гэты сюжэт заснаваны на нейкай жыццёвай сітуацыі, што блізка да журналістыкі і адлюстроўвае рэальныя падзеі. На гэта звяртаюць увагу і нашы чытачы.

Перыш намеснік дырэктара Выдавецкага дома «Звязда» Алена ЛЯЎКОВІЧ вітала нашых лаўрэатаў такімі словамі:

— Дазвольце вас усіх, хто друкуецца на старонках газеты і дапамагае нам яе рабіць, лічыць сваімі калегамі. Нам прыемна, што ў плыні сучаснай беларускай літаратуры Выдавецкі дом «Звязда» на вастрэні ўсіх літаратурных працаў. І мы робім свой унёсак у іх развіццё, у тым ліку праз творчасць нашых аўтараў, якія дасягаюць свае апавяданні на конкурс. Мы будзем яго працягваць.

Нашы шануючыя чытачы, якія сочаць за конкурсам апавяданняў на старонках газеты, ужо ведаюць гэтыя імёны. Але мы прапануем пазнаёміцца з імі бліжэй і зразумець, што трэба для таго, каб стварыць апавяданне, вартае таго, каб яго надрукавалі.

Святлана МАГІЛЕЎЧЫК, удадльніца першай прэміі. — Чалавек сціплы і вельмі шчыльны, з радасцю ў працы. Распавядае, як з дзяцінства зачытвалася кнігамі. Таму і прафесію абрала па душы: скончыла бібліятэчны тэхнікум у Магілёве. Пасля заканчэння паехала ў суседнюю са сваёй роднай вёскай працаваць бібліятэкарам. Потым была частка іншага жыцця — утварылася сям'я, нарадзілася дзіця: хлопчык асабліва, яму патрэбны быў вышэйшы клопат бацькоў, але сям'ю чакала моцнае выпрабаванне — муж Святланы трагічна загінуў. Прышлося пачынаць нанову жыць: вярнулася ў вёску, дзіця хадзіла ў садок, а мама круцілася, але ўжо думала пра тое, што хочацца выказаць свае думкі праз словы. Бывае, што для таго, каб гэта ўсё ж адбылося, патрэбны штуршок. Святлана зноў выйшла замуж, нарадзіўся другі хлопчык. Муж неяк знайшоў яе спісаньня паперы і спытаў: «А чаму больш нічога не пішаш?» І яна паспрабавала: спачатку апавяданне надрукавалі ў «Звяздзе», а следам у раёнцы. Адночы родзатар раённай газеты прапанаваў больш плённа супрацоўнічаць, і цяпер Святлана Магілеўчык ужо працуе ў штаце рэдакцыі (пакуль каркатарам, але ёсць куды рухацца). Пра тое, як нарадзілася ідэя апавядання «Віражы лёсу», яна гаворыць:

— Я мора ніколі не бачыла. У мяне сусед быў мара, я была малая яшчэ, калі ён мне даў бескарыку. Гэта было так прыгожа! І яшчэ мой падзеў служыў на Балтыйскім флоце, удзельнічаў у штурме «Зімянга». А калі прыехаў дамоў, стаў першым старэйшым калгаса ў сваёй вёсцы. Яны стварылі там арцель «Васількі», пра якую Купала пісаў.

Вось жа як бывае, калі пішацца шчыра: першае апавяданне — і пераможнае.

Лаўрэат другой прэміі Аляксандр БРЫТ (апавяданне «Транзітны эпізод») і ў сваём конкурсе таксама прадстаўлены ўпершыню, але імя ў творчасці не новае: ён мае сваю кнігу. Пісаць пачаў значна раней.

Аляксандр БРЫТ, Святлана МАГІЛЕЎЧЫК, Мікола ЧАРНЯЎСКІ.

— У нейкім сэнсе я вярнуўся да творчасці ў апошні час. Калі вярнуўся з войска, друкаваўся ў «Нёмане» — гэта было яшчэ ў 1990-я гады. «Нёман» тады неяк адначасна мой твор які найлепшае апавяданне. Потым ажаноўся, пайшлі дзеці. Я гадоў 15 нічога не пісаў наогул і адчуваў сябе добра, калі шчыра. Некалькі гадоў таму мяне зноў пацягнула пісаць, я выдаў кнігу «Кіно» ў Выдавецкім доме «Звязда». Пакуль пішу пераважна на рускай мове. І нешта мяне цягне да больш вялікіх формаў, чым апавяданні. Я не ведаю, буду пісаць далей ці не буду. Ёсць нейкія думкі, занатоўкі. Я назіральнік: гляджу за людзьмі, як ходзяць, размаўляюць... Разважаю. Нешта афармляецца ў творы.

Сюжэт апавядання «Вяселле ў Налібоках» Мікола ЧАРНЯЎСКІ таксама падгледзеў, сам прызнаўся ў гэтым. Але, можа быць, гэтая блізкасць да жыцця дала магчымасць яму, вядомаму дзіцячыму пісьменніку і паэту, стаць лаўрэатам трэціх прэміі ў конкурсе апавяданняў «Звязды».

— У мяне са «Звяздою» даўня тасункі. Я прыйшоў напачатку 1961 года, калі быў студэнтам, напісаў нататкі, а мне казалі: маўляў, у нас газета сур'ёзная. Зрабіў праблемны артыкул, але і ён не прайшоў. З той пары газету ведаю. «Звязда» перажыла розныя часы. Калісьці якія людзі тут друкаваліся — да вайны яшчэ! І Купала, і Колас. Колькі пісьменнікаў беларускіх тут працавалі ў свой час. Гэта самы карацейшы шлях да чытача, бо ў газеты тыраж большы нават, чым у часопіса. А газета — з магутнай творчай гісторыяй. Планка ў яе заўсёды была высокая. Галоўнае, што ў наш час вы захоўваеце гэты конкурс, падтрымліваеце літаратуру. Мастацкія творы ўзбагачаюць тую палітру, якую ў газету нясуць дакументальныя матэрыялы — артыкулы, рэпартажы. Мастацкая проза таксама бярэцца з жыцця, воль я мая гісторыя. Апавяданні дапаўняюць жыццё, якое паказваюць журналісты газеты на сваіх старонках. Добра, што ў конкурсе сур'ёзны куратар Аляся Бадак, магу назваць яго сваім вучнем — ён першыя вершы калісьці ў «Бярозцы» друкаваў. А цяпер сам ужо рэдактар...

Паступова размова перайшла да разваг пра тое, ці можна навуцця (навуццяца) ствараць літаратурныя творы? Ці можа гэтак паспрыць конкурс у газеце?

— Нечаму навуццяца можна, — упэўнены Мікола Чарняўскі. — Але калі ў чалавеку не закладзена, то ён не навуццяца, яму будзе цяжка давацца праца са словам. У творчасці ўсё залежыць ад старання. Калі я ўгадваю, як мы пачыналі, то цяпер многія могуць пачынаць і лепш. Але ўсё залежыць ад чалавека — яго

працавітасці, упартасці. Так атрымалася, што тыя, на каго я спадзяваўся, згубіліся, а тыя, хто ўпарта ішоў сваім шляхам, цікава працуюць.

— У нас яшчэ ў школе казалі: скажы, што ты чытаеш, і я скажу, хто ты, — гаворыць Святлана МАГІЛЕЎЧЫК. — Чалавек чытае кнігу, разумее, што хоча сказаць аўтар, ён на адной з ім ноце — у гэтага чалавека будзе развіццё густ, адчуванне прыгажосці, творчасці. Я магла ў бібліятэцы падсунуць дзеціма класіку — і такім чынам імкнулася ўплываць на іх. Ведаеце, насамрэч, дзеці хочучы чытаць. Іншая справа, што накіраваць часам няма каму і яны цяпер выцягваюць нейкія назвы з інтэрэнту, а з іх, можа, толькі пара твораў, вартых увагі. Трэба накіроўваць. У гэтым і настаўнікі, і бацькі, і бібліятэкары павінны ўдзельнічаць. Таму што ўсё пачынаецца з дзяцінства. Нават адчуванне нейкага свайго імкнення, таленту — адтуль. Навуццяца нешта пісаць можна, толькі прачытаўшы іншых, вялікіх, цудоўных пісьменнікаў.

— Кожны гэтакім вучыцца па-свойму. Тут шмат акалічнасцяў маюць свой уплыў. Але літаратура — найперш адчуванне слова, мастацтва слова. Газета ў гэтым робіць сваю справу. Трэба падзякаваць за тое, што ёсць магчымасць пісьменнікам на гэтай пляцоўцы ў «Звяздзе» працаваць: яе магло б не быць. Але літаратура павінна прыходзіць да людзей самымі рознымі шляхамі, — падсумоўвае Аляксандр БРЫТ. — Мне здаецца, мы ў Беларусі вельмі часта прыбядняемся, і ў выпадку з літаратурай, якая насамрэч ёсць. Мы увесь час імкнемся знайсці самапраўданне, маўляў, у нас маленькая краіна, таму што нам на многае прэтэндаваць? Не маленькая. Але асабліва ёсць. Я кажу так: у нас транзітная краіна, мы адчуваем гэтае існаванне «паміж», таму лавіруем. Я гэта вызначаю, як паводзіны матадора, якому, каб выжыць, трэба ўмець выварочвацца ад быка. Мы і выварочваемся.

Ну і пра выжыванне конкурсу. Яно немагчымае без новых твораў. Без людзей, якія ўсё-такі хочучы падзяліцца з іншымі сваімі назіраннямі, адчуваннямі, думкамі. Але ёсць яшчэ адзін складнік у гэтым працэсе — чытач, на каго гэтая творчасць скіраваная. Нашы аўтары-пераможцы пажадалі шукаць больш шчыльнай сувязі з чытаным і выкарыстоўваць усю магчымую сучасныя механізмы для рэкламы свайго літаратурнага конкурсу. Няхай у такой справе патрэбная залішня сціпласць? Далібог...

Ларыса ЦІМОШЫК

з дапамогай шырока вядомых элементаў накітавалі песні «О Боже, какой мужчина!», чаго раней псаломша пазбягаў і цалкам мадэльнае экраннае рэалізацыя. Да таго ж, Андрэй Звягінцаў, маючы магчымасць упрыгожыць карцінку відэавішчымі сценамі, адхіляе зрачывы патэнцыял, эпізод збіцца. Але ўсё гэта паўнаватрасна замяняе куды больш важная і хвалючая сцена зносу дома ў фінале.

Грамадства палічыла сябе абражаным гэтым фільмам, прыняло фільм за утрыраваны партрэт сучаснага расійскага грамадства. Менавіта расійскага. Варта нагадаць, што гісторыя Марвіна Хімеера, якая дала штуршок стварэнню «Левіяфана», адбылася ў штаце Каларада, ЗША, праўда, з іншым фіналом. Працяг працы над сцэнарый і будучым фільмам ішоў з натхненнем ад філасофіі Томаса Гобса і яго кнігі «Левіяфан, або Матэрыя, форма і ўлада дзяржавы царкоўнай і грамадзянскай» (1651). Брытанец Томас Гобс прапанаваў уладу з непераможнай біблейскай пачварай — адсюль назва карціны. Яшчэ адной літаратурнай асновай паслужыла наваля немца Генрыха фон Клейста «Міхаэль Кольхаас», у якой галоўны герой, не дабіўшыся справядлівасці, пачынае вяршыць самасуд.

Протасюжэтам паслужыла і біблейская кніга іова, у якой Бог пытаецца: «Ці можаш ты выдаю выцягнуць левіяфана і вярнуць шапіць за язык яго?.. Ці можаш прапароць скуру яго дзідаю і галаву ягоную рыбацкаю астрогом?» — Тое, што чалавеку не пад сілу ў дачыненні да увасабляючага прыродную моц Левіяфана. Тое ж цытуе святар паўноч-

нага горада, які, дарчы, з'яўляецца процілеглым архірэю персанажам у агульным вобразе рускай царквы. Гэта ясна дае зразумець: фільм не антыправаслаўны, тым больш не антырэлігійны — антыклерыкальны, што актуальна, праўда, анты не толькі для Расіі.

Нацыянальнае адценне карціне надалі тыповыя персанажы — ну, сапраўды з рускай класікі — нецэнзурная лексіка і сама Расія, якая ў святле праблем «ўлады ад Бога» і прадажнай царквы абмяркоўваецца даўно. Адсюль і жарты накітавалі: «Жыхар расійскай глыбокі выйшоў на вуліцу і паглядзеў «Левіяфана». Але, мяркуючы па колькасці першакрыніц, раптам у такім жа няхасці аказваецца куды больш шырокая геаграфія.

Рускай карціну робіць яшчэ адна дэталёвая — фінал. Звягінцаў не пусціў Мікалая на бульдозеры зруйнаваць мэрыю, будынак суда і гэтак далей, як зрабіў Марвін Хімеер (пасля чаго стрэліў сабе ў галаву). У «Левіяфана» фінал значна больш безнадзейны: ніякай урачыстасці, ніякай адплаты...

Але пасыл «ўстань і ідзі», зрабі ж што-небудзь, змяні, — відэачочны, і хвосцік безнадзейнасці ператвараецца ў магутную засцярогу — стымул гарбатаму, ва ўсіх падзясках, выпрастаць спіну. Так, «Левіяфан», пастаянна адбіраючы ў глядача надзею, тым жа натхняе яго на прэтэст супраць такога становішча рэчаў, а параўнанне сістэмы з непераможнай пачварай можна і трэба лічыць не катгарычнай, не вечнай, не хранічнай. Таму — ўстань і ідзі.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

Сугучны часу камертон

Цэнтр — той калектыўны камертон, на якім зьярае сваю дзейнасць ледзьве не ўся Гомельшчына.

90 гадоў — час росквіту

Ці даводзілася вам быць у пакоі, у якім няма ніводнай паралельнай сцяны, ды і столь таксама не гарызантальная адносна падлогі, а ідзе пад вострым вуглом? У Гомельскім цэнтры стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі (ЦСМС) у такім «сюррэалістычным» месцы размешчана аснашчаная камп'ютарамі лабораторыя, дзе вядзецца вызначэнне каэфіцыента гукапраганальнасці будаўнічых канструкцый, а разбалансаванасць у аб'ёме патрэбна, каб узровень гукавога ціску быў усюды аднолькавы. Такія ўмовы найлепш адпавядаюць рэаліям жыццёвага асяроддзя.

У выпрабавальных цэнтры, які створаны з мэтай аказання больш эфектыўнай дапамогі будаўнічым галіне і якім заслужыла ганаровае ганюванне, уразіла многае. Той жа стэнд для выпрабавання модных сёння пластыкавых акон і дзвярэй. Каб пераканацца, што створка акна падчас эксплуатацыі будзе адрывацца і закрывацца бездакорна, механічная «рука» стэнда адчыняе яе і зачыняе ў адным выпадку 5 тысяч, а ў іншым — 15 тысяч разоў! Для чаго спатрэбіцца каля 36 гадзін бесперапыннага ўздзеяння. У суседніх пакоях увагу прыцягвае сапраўдны НЛА — вялікая сфера для вызначэння каэфіцыента святлопрапускання пры 500, 750, 1000 люксах асветленасці, а яшчэ спецыяльны прас для правяркі на моцнасць зважальных зварных злучэнняў каробак і створак (досыць важны паказчык для дзвярэй і вокнаў з ПВХ). Праводзяцца выпрабаванні дзвярэй і акон не толькі з ПВХ, але і металічных і драўляных, а таксама іншых будаўнічых вырабаў і будаўнічых матэрыялаў — пяску, шцебену, гравію, цэглазалазальных пліт, каменю і іншых. І што зручна для заказчыка: выпрабаванні можна правесці амаль па ўсіх неабходных параметрах. Такіх, як цеп-

лыводнасць, гука- і водапраганальнасць і па іншых важных паказчыках, ад якіх залежыць камфортнасць пражывання, а бывае, што і бяспечнасць.

Шмат цікавага паказалі і ў сектары радыяцыйных выпрабаванняў, таксама няблага «ўзброеным» сучасным абсталяваннем. Апошняе набыццё — новы гамма-бета-спектраметрычны комплекс «Прагрэс». А ў сектары электрамеханічных выпрабаванняў яго **начальнік Уладзімір ЗАЙЦАУ** пазнаёміў з даволі дзіўным жалезным «чалавекам» вагой 100 кілаграмаў, падпераным рамамі, які гарантуе бяспечна падчас працы на вышыні (гл. здымак). Для пацвярджэння характарыстык такой «прывязкі» стальных манекен сідзеацца з вышыні 4 метраў. Праз сістэму электронных дынамометраў размах сілы ўздзеяння на прывязь перадаецца на камп'ютар, які апрацоўвае атрыманую інфармацыю. Пры статычных выпрабаваннях гэтыя сістэмы бяспечна вытрымліваюць паўтары тоны сілы без разрываў і дэфармацый.

Падраздзяленне па правярцы сродкаў індывідуальнай абароны стварылі ў пазамінулым годзе, і яно адзінае ў краіне. Выпрабуюцца тут мантажныя і іншыя паясы з арсенала мантажнай-вышышняй, пажарніцкай, разнастай-

ных лямкі і рамні бяспекі.

З прагрэсіўным абсталяваннем знаёміла і **Галіна КАЦУБА**, гаспадыня буйной лабораторыі па выпрабаваннях харчовай і сельскагаспадарчай прадукцыі, дзе таксама працуюць высокакласныя спецыялісты. Новае абсталяванне ў асноўным нямецкае, ёсць японскае, практычна ўсё базіруюцца на камп'ютарных праграмах. Гэта дазваляе ўкараняць шмат сучасных метадаў даследаванняў.

Начальнік аддзела зазначае:

— Мы мусім не адставаць ад часу. Яшчэ і таму, што пастаянна ўводзяцца ў дзеянне новыя нарматыўныя дакументы, тыя ж тэхнічныя рэгламенты Митнага са-

юза на харчовую прадукцыю. Вось і з'яўляецца ўсё больш новых, прагрэсіўных метадаў, ідэнтычных метадам кантролю Еўрасаюза. А навунасьць сучаснага высокакакладнага выпрабавальнага абсталявання дазваляе іх асвойваць і ўкараняць. Скажам, усё часцей выпрабаванні праводзяцца метадамі высокаэфектыўнай вадкаснай і газавай храматаграфіі. Зусім нядаўна мы набылі яшчэ адзін газавы храматаграф: на ім будзем адсочваць міграцыю шкодных рэчываў з упакоўкі ў харчовую прадукцыю.

жам нават крышку больш. Цэнтр — той калектыўны камертон, на якім зьярае сваю дзейнасць у гэтай далікатнай справе ледзьве не ўся Гомельшчына.

Якасць плюс бяспечнасць

Пра вялікія магчымасці цэнтры гутарым з дырэктарам **Аляксандрам КАЗАЧКОМ** і яго калегам.

— Апошнія гады разам з іншымі надзе-

намі справімі сур'ёзна займаемся сертыфікацыяй сістэм менеджменту. Гэта надзвычай важна і актуальна для эканомікі краіны, перад якой пастаўлена задача шырокага выхаду на замежныя рынкі, нарошчвання экспарту. У Гомельскай вобласці сертыфікавана больш за 420 сістэм менеджменту якасці на базе ISO 9001, і большую іх частку сертыфікавалі мы.

Настойліва займаемся ўкараненнем сістэмы кіравання бяспекай харчовых прадуктаў на аснове аналізу небяспекі і крытычных кантрольных рызык (НАССР) у харчовай прамысловасці (у рэгіёне сертыфікавана 59 сістэм), сістэм аховы працы (сертыфікавана 184 сістэмы), аховы навакольнага асяроддзя (50).

Цікавімся, наколькі ўсё ж энергічна ідзе ўкараненне прынцыпаў НАССР у грамадскіх харчаваннях. **Начальнік аддзела сістэм кіравання **Жанна БАТАЕВА**** лумачыць:

— З уводам тэхнічнага рэгламенту Митнага саюза ТР ТМ 021/2011 «Аб бяспечнасці харчовай прадукцыі» ўкараненне прынцыпаў НАССР на прадпрыемствах грамадскага харчавання стала абавязковым. На працяг мінулага года было праведзена шэсць семінараў для работнікаў грамадскага харчавання па вывучэнні прынцыпаў НАССР і іх укараненні. Самы першы семінар прайшоў пры непасрэдным удзеле і падтрымцы Гомельскага аблвыканкома. Гэта дало добры штуршок, і прадпрыемствы звярнуліся да нас па практычную дапамогу.

Пра яшчэ адзін ёмісты напрамак дзейнасці цэнтры — метралогію, якая забяспечвае адзінства вымярэнняў, распыраджае

акрэдытаваным органам па сертыфікацыі, а дэклараванне ажыццяўляецца вытворцам альбо яго ўпаўнаважаным прадстаўніком ці прадаўцом. Цяпер, з уступленнем у сілу тэхнічных рэгламентаў Митнага саюза, дэклараванне з'яўляецца найбольш распаўсюджанай формай ацэнкі адпаведнасці.

— У гэтых выпадках роля цэнтры зводзіцца да кансультавання, аказання дапамогі. Мянюцца правілы «гульні», але гэта не азначае, што ў цэнтры стала менш клопату, — дадае дырэктар. — Мы як працавалі з прадпрыемствамі, так і працуем. Як выпрабавалі іх прадукцыю, так і працягваем гэта рабіць. Кансультуем, дапамагаем афармляць дэкларацыю, рэгіструем яе і гэтак далей.

— Свае перспектывы развіцця, — працягвае **Аляксандр Казачко**, — мы звязваем з рэканструкцыяй былога заводу «Эталон», які перайшоў у падпарадкаванне да цэнтры ў 2012 годзе. Сёння цэх «Эталон» аказвае паслугі па рамоне бензазаправачных станцаў, рамоне вагавых вымяральных абсталяванняў — пачынаючы ад простых цыферблатных вагаў і заканчваючы складанымі электроннымі. А па габарытах — пачынаючы ад лабараторных і заканчваючы грузавымі машынамі да 200 тон. У нашых планах і стварэнне тут новых службаў па абслугоўванні і рамоне тахометраў і таксометраў, лічбыльнікаў.

Плануем арганізаваць правядзенне рамонтаў і паверкі сродкаў вымярэнняў у такіх умовах, каб прадпрыемствам-кліентам не патрэбна было вазіць іх у іншыя гарады.

Кажучы пра перспектывы для ўсяго цэнтры, падкрэсліў, што мы і надалей будзем развіваць метралогію і выпрабавальную базу, падтрымліваючы на належным узроўні і развіццё харчовай лабараторыі, удзяляючы больш увагі лёгкай прамысловасці, будаўнічаму комплексу, нават тары і упакоўцы.

І нашымі, планы ў калектыўнай справе, і на створку акна падчас эксплуатацыі будзе адрывацца і закрывацца бездакорна, механічная «рука» стэнда адчыняе яе і зачыняе ў адным выпадку 5 тысяч, а ў іншым — 15 тысяч разоў! Для чаго спатрэбіцца каля 36 гадзін бесперапыннага ўздзеяння.

У суседніх пакоях увагу прыцягвае сапраўдны НЛА — вялікая сфера для вызначэння каэфіцыента святлопрапускання пры 500, 750, 1000 люксах асветленасці, а яшчэ спецыяльны прас для правяркі на моцнасць зважальных зварных злучэнняў каробак і створак (досыць важны паказчык для дзвярэй і вокнаў з ПВХ). Праводзяцца выпрабаванні дзвярэй і акон не толькі з ПВХ, але і металічных і драўляных, а таксама іншых будаўнічых вырабаў і будаўнічых матэрыялаў — пяску, шцебену, гравію, цэглазалазальных пліт, каменю і іншых. І што зручна для заказчыка: выпрабаванні можна правесці амаль па ўсіх неабходных параметрах. Такіх, як цеп-

лыводнасць, гука- і водапраганальнасць і па іншых важных паказчыках, ад якіх залежыць камфортнасць пражывання, а бывае, што і бяспечнасць.

Шмат цікавага паказалі і ў сектары радыяцыйных выпрабаванняў, таксама няблага «ўзброеным» сучасным абсталяваннем. Апошняе набыццё — новы гамма-бета-спектраметрычны комплекс «Прагрэс».

А ў сектары электрамеханічных выпрабаванняў яго **начальнік Уладзімір ЗАЙЦАУ** пазнаёміў з даволі дзіўным жалезным «чалавекам» вагой 100 кілаграмаў, падпераным рамамі, які гарантуе бяспечна падчас працы на вышыні (гл. здымак).

Для пацвярджэння характарыстык такой «прывязкі» стальных манекен сідзеацца з вышыні 4 метраў. Праз сістэму электронных дынамометраў размах сілы ўздзеяння на прывязь перадаецца на камп'ютар, які апрацоўвае атрыманую інфармацыю. Пры статычных выпрабаваннях гэтыя сістэмы бяспечна вытрымліваюць паўтары тоны сілы без разрываў і дэфармацый.

Падраздзяленне па правярцы сродкаў індывідуальнай абароны стварылі ў пазамінулым годзе, і яно адзінае ў краіне. Выпрабуюцца тут мантажныя і іншыя паясы з арсенала мантажнай-вышышняй, пажарніцкай, разнастай-

ных лямкі і рамні бяспекі.

З прагрэсіўным абсталяваннем знаёміла і **Галіна КАЦУБА**, гаспадыня буйной лабораторыі па выпрабаваннях харчовай і сельскагаспадарчай прадукцыі, дзе таксама працуюць высокакласныя спецыялісты. Новае абсталяванне ў асноўным нямецкае, ёсць японскае, практычна ўсё базіруюцца на камп'ютарных праграмах. Гэта дазваляе ўкараняць шмат сучасных метадаў даследаванняў.

Начальнік аддзела зазначае:

— Мы мусім не адставаць ад часу. Яшчэ і таму, што пастаянна ўводзяцца ў дзеянне новыя нарматыўныя дакументы, тыя ж тэхнічныя рэгламенты Митнага са-

юза на харчовую прадукцыю. Вось і з'яўляецца ўсё больш новых, прагрэсіўных метадаў, ідэнтычных метадам кантролю Еўрасаюза. А навунасьць сучаснага высокакакладнага выпрабавальнага абсталявання дазваляе іх асвойваць і ўкараняць. Скажам, усё часцей выпрабаванні праводзяцца метадамі высокаэфектыўнай вадкаснай і газавай храматаграфіі. Зусім нядаўна мы набылі яшчэ адзін газавы храматаграф: на ім будзем адсочваць міграцыю шкодных рэчываў з упакоўкі ў харчовую прадукцыю.

Якасць плюс бяспечнасць

Пра вялікія магчымасці цэнтры гутарым з дырэктарам **Аляксандрам КАЗАЧКОМ** і яго калегам.

— Апошнія гады разам з іншымі надзе-

намі справімі сур'ёзна займаемся сертыфікацыяй сістэм менеджменту. Гэта надзвычай важна і актуальна для эканомікі краіны, перад якой пастаўлена задача шырокага выхаду на замежныя рынкі, нарошчвання экспарту. У Гомельскай вобласці сертыфікавана больш за 420 сістэм менеджменту якасці на базе ISO 9001, і большую іх частку сертыфікавалі мы.

Настойліва займаемся ўкараненнем сістэмы кіравання бяспекай харчовых прадуктаў на аснове аналізу небяспекі і крытычных кантрольных рызык (НАССР) у харчовай прамысловасці (у рэгіёне сертыфікавана 59 сістэм), сістэм аховы працы (сертыфікавана 184 сістэмы), аховы навакольнага асяроддзя (50).

Цікавімся, наколькі ўсё ж энергічна ідзе ўкараненне прынцыпаў НАССР у грамадскіх харчаваннях. **Начальнік аддзела сістэм кіравання **Жанна БАТАЕВА**** лумачыць:

— З уводам тэхнічнага рэгламенту Митнага саюза ТР ТМ 021/2011 «Аб бяспечнасці харчовай прадукцыі» ўкараненне прынцыпаў НАССР на прадпрыемствах грамадскага харчавання стала абавязковым. На працяг мінулага года было праведзена шэсць семінараў для работнікаў грамадскага харчавання па вывучэнні прынцыпаў НАССР і іх укараненні. Самы першы семінар прайшоў пры непасрэдным удзеле і падтрымцы Гомельскага аблвыканкома. Гэта дало добры штуршок, і прадпрыемствы звярнуліся да нас па практычную дапамогу.

Пра яшчэ адзін ёмісты напрамак дзейнасці цэнтры — метралогію, якая забяспечвае адзінства вымярэнняў, распыраджае

акрэдытаваным органам па сертыфікацыі, а дэклараванне ажыццяўляецца вытворцам альбо яго ўпаўнаважаным прадстаўніком ці прадаўцом. Цяпер, з уступленнем у сілу тэхнічных рэгламентаў Митнага саюза, дэклараванне з'яўляецца найбольш распаўсюджанай формай ацэнкі адпаведнасці.

— У гэтых выпадках роля цэнтры зводзіцца да кансультавання, аказання дапамогі. Мянюцца правілы «гульні», але гэта не азначае, што ў цэнтры стала менш клопату, — дадае дырэктар. — Мы як працавалі з прадпрыемствамі, так і працуем. Як выпрабавалі іх прадукцыю, так і працягваем гэта рабіць. Кансультуем, дапамагаем афармляць дэкларацыю, рэгіструем яе і гэтак далей.

— Свае перспектывы развіцця, — працягвае **Аляксандр Казачко**, — мы звязваем з рэканструкцыяй былога заводу «Эталон», які перайшоў у падпарадкаванне да цэнтры ў 2012 годзе. Сёння цэх «Эталон» аказвае паслугі па рамоне бензазаправачных станцаў, рамоне вагавых вымяральных абсталяванняў — пачынаючы ад простых цыферблатных вагаў і заканчваючы складанымі электроннымі. А па габарытах — пачынаючы ад лабараторных і заканчваючы грузавымі машынамі да 200 тон. У нашых планах і стварэнне тут новых службаў па абслугоўванні і рамоне тахометраў і таксометраў, лічбыльнікаў.

Плануем арганізаваць правядзенне рамонтаў і паверкі сродкаў вымярэнняў у такіх умовах, каб прадпрыемствам-кліентам не патрэбна было вазіць іх у іншыя гарады.

Кажучы пра перспектывы для ўсяго цэнтры, падкрэсліў, што мы і надалей будзем развіваць метралогію і выпрабавальную базу, падтрымліваючы на належным узроўні і развіццё харчовай лабараторыі, удзяляючы больш увагі лёгкай прамысловасці, будаўнічаму комплексу, нават тары і упакоўцы.

І нашымі, планы ў калектыўнай справе, і на створку акна падчас эксплуатацыі будзе адрывацца і закрывацца бездакорна, механічная «рука» стэнда адчыняе яе і зачыняе ў адным выпадку 5 тысяч, а ў іншым — 15 тысяч разоў! Для чаго спатрэбіцца каля 36 гадзін бесперапыннага ўздзеяння.

У суседніх пакоях увагу прыцягвае сапраўдны НЛА — вялікая сфера для вызначэння каэфіцыента святлопрапускання пры 500, 750, 1000 люксах асветленасці, а яшчэ спецыяльны прас для правяркі на моцнасць зважальных зварных злучэнняў каробак і створак (досыць важны паказчык для дзвярэй і вокнаў з ПВХ). Праводзяцца выпрабаванні дзвярэй і акон не толькі з ПВХ, але і металічных і драўляных, а таксама іншых будаўнічых вырабаў і будаўнічых матэрыялаў — пяску, шцебену, гравію, цэглазалазальных пліт, каменю і іншых. І што зручна для заказчыка: выпрабаванні можна правесці амаль па ўсіх неабходных параметрах. Такіх, як цеп-

лыводнасць, гука- і водапраганальнасць і па іншых важных паказчыках, ад якіх залежыць камфортнасць пражывання, а бывае, што і бяспечнасць.

Шмат цікавага паказалі і ў сектары радыяцыйных выпрабаванняў, таксама няблага «ўзброеным» сучасным абсталяваннем. Апошняе набыццё — новы гамма-бета-спектраметрычны комплекс «Прагрэс».

А ў сектары электрамеханічных выпрабаванняў яго **начальнік Уладзімір ЗАЙЦАУ** пазнаёміў з даволі дзіўным жалезным «чалавекам» вагой 100 кілаграмаў, падпераным рамамі, які гарантуе бяспечна падчас працы на вышыні (гл. здымак).

Для пацвярджэння характарыстык такой «прывязкі» стальных манекен сідзеацца з вышыні 4 метраў. Праз сістэму электронных дынамометраў размах сілы ўздзеяння на прывязь перадаецца на камп'ютар, які апрацоўвае атрыманую інфармацыю. Пры статычных выпрабаваннях гэтыя сістэмы бяспечна вытрымліваюць паўтары тоны сілы без разрываў і дэфармацый.

Падраздзяленне па правярцы сродкаў індывідуальнай абароны стварылі ў пазамінулым годзе, і яно адзінае ў краіне. Выпрабуюцца тут мантажныя і іншыя паясы з арсенала мантажнай-вышышняй, пажарніцкай, разнастай-

ных лямкі і рамні бяспекі.

З прагрэсіўным абсталяваннем знаёміла і **Галіна КАЦУБА**, гаспадыня буйной лабораторыі па выпрабаваннях харчовай і сельскагаспадарчай прадукцыі, дзе таксама працуюць высокакласныя спецыялісты. Новае абсталяванне ў асноўным нямецкае, ёсць японскае, практычна ўсё базіруюцца на камп'ютарных праграмах. Гэта дазваляе ўкараняць шмат сучасных метадаў даследаванняў.

Начальнік аддзела зазначае:

— Мы мусім не адставаць ад часу. Яшчэ і таму, што пастаянна ўводзяцца ў дзеянне новыя нарматыўныя дакументы, тыя ж тэхнічныя рэгламенты Митнага са-

юза на харчовую прадукцыю. Вось і з'яўляецца ўсё больш новых, прагрэсіўных метадаў, ідэнтычных метадам кантролю Еўрасаюза. А навунасьць сучаснага высокакакладнага выпрабавальнага абсталявання дазваляе іх асвойваць і ўкараняць. Скажам, усё часцей выпрабаванні праводзяцца метадамі высокаэфектыўнай вадкаснай і газавай храматаграфіі. Зусім нядаўна мы набылі яшчэ адзін газавы храматаграф: на ім будзем адсочваць міграцыю шкодных рэчываў з упакоўкі ў харчовую прадукцыю.

Якасць плюс бяспечнасць

Пра вялікія магчымасці цэнтры гутарым з дырэктарам **Аляксандрам КАЗАЧКОМ** і яго калегам.

— Апошнія гады разам з іншымі надзе-

намі справімі сур'ёзна займаемся сертыфікацыяй сістэм менеджменту. Гэта надзвычай важна і актуальна для эканомікі краіны, перад якой пастаўлена задача шырокага выхаду на замежныя рынкі, нарошчвання экспарту. У Гомельскай вобласці сертыфікавана больш за 420 сістэм менеджменту якасці на базе ISO 9001, і большую іх частку сертыфікавалі мы.

Настойліва займаемся ўкараненнем сістэмы кіравання бяспекай харчовых прадуктаў на аснове аналізу небяспекі і крытычных кантрольных рызык (НАССР) у харчовай прамысловасці (у рэгіёне сертыфікавана 59 сістэм), сістэм аховы працы (сертыфікавана 184 сістэмы), аховы навакольнага асяроддзя (50).

Цікавімся, наколькі ўсё ж энергічна ідзе ўкараненне прынцыпаў НАССР у грамадскіх харчаваннях. **Начальнік аддзела сістэм кіравання **Жанна БАТАЕВА**** лумачыць:

— З уводам тэхнічнага рэгламенту Митнага саюза ТР ТМ 021/2011 «Аб бяспечнасці харчовай прадукцыі» ўкараненне прынцыпаў НАССР на прадпрыемствах грамадскага харчавання стала абавязковым. На працяг мінулага года было праведзена шэсць семінараў для работнікаў грамадскага харчавання па вывучэнні прынцыпаў НАССР і іх укараненні. Самы першы семінар прайшоў пры непасрэдным удзеле і падтрымцы Гомельскага аблвыканкома. Гэта дало добры штуршок, і прадпрыемствы звярнуліся да нас па практычную дапамогу.

Пра яшчэ адзін ёмісты напрамак дзейнасці цэнтры — метралогію, якая забяспечвае адзінства вымярэнняў, распыраджае

акрэдытаваным органам па сертыфікацыі, а дэклараванне ажыццяўляецца вытворцам альбо яго ўпаўнаважаным прадстаўніком ці прадаўцом. Цяпер, з уступленнем у сілу тэхнічных рэгламентаў Митнага саюза, дэклараванне з'яўляецца найбольш распаўсюджанай формай ацэнкі адпаведнасці.

— У гэтых выпадках роля цэнтры зводзіцца да кансультавання, аказання дапамогі. Мянюцца правілы «гульні», але гэта не азначае, што ў цэнтры стала менш клопату, — дадае дырэктар. — Мы як працавалі з прадпрыемствамі, так і працуем. Як выпрабавалі іх прадукцыю, так і працягваем гэта рабіць. Кансультуем, дапамагаем афармляць дэкларацыю, рэгіструем яе і гэтак далей.

— Свае перспектывы развіцця, — працягвае **Аляксандр Казачко**, — мы звязваем з рэканструкцыяй былога заводу «Эталон», які перайшоў у падпарадкаванне да цэнтры ў 2012 годзе. Сёння цэх «Эталон» аказвае паслугі па рамоне бензазаправачных станцаў, рамоне вагавых вымяральных абсталяванняў — пачынаючы ад простых цыферблатных вагаў і заканчваючы складанымі электроннымі. А па габарытах — пачынаючы ад лабараторных і заканчваючы грузавымі машынамі да 200 тон. У нашых планах і стварэнне тут новых службаў па абслугоўванні і рамоне тахометраў і таксометраў, лічбыльнікаў.

Плануем арганізаваць правядзенне рамонтаў і паверкі сродкаў вымярэнняў у такіх умовах, каб прадпрыемствам-кліентам не патрэбна было вазіць іх у іншыя гарады.

Кажучы пра перспектывы для ўсяго цэнтры, падкрэсліў, што мы і надалей будзем развіваць метралогію і выпрабавальную базу, падтрымліваючы на належным узроўні і развіццё харчовай лабараторыі, удзяляючы больш увагі лёгкай прамысловасці, будаўнічаму комплексу, нават тары і упакоўцы.

І нашымі, планы ў калектыўнай справе, і на створку акна падчас эксплуатацыі будзе адрывацца і закрывацца бездакорна, механічная «рука» стэнда адчыняе яе і зачыняе ў адным выпадку 5 тысяч, а ў іншым — 15 тысяч разоў! Для чаго спатрэбіцца каля 36 гадзін бесперапыннага ўздзеяння.

У суседніх пакоях увагу прыцягвае сапраўдны НЛА — вялікая сфера для вызначэння каэфіцыента святлопрапускання пры 500, 750, 1000 люксах асветленасці, а яшчэ спецыяльны прас для правяркі на моцнасць зважальных зварных злучэнняў каробак і створак (досыць важны паказчык для дзвярэй і вокнаў з ПВХ). Праводзяцца выпрабаванні дзвярэй і акон не толькі з ПВХ, але і металічных і драўляных, а таксама іншых будаўнічых вырабаў і будаўнічых матэрыялаў — пяску, шцебену, гравію, цэглазалазальных пліт, каменю і іншых. І што зручна для заказчыка: выпрабаванні можна правесці амаль па ўсіх неабходных параметрах. Такіх, як цеп-

лыводнасць, гука- і водапраганальнасць і па іншых важных паказчыках, ад якіх залежыць камфортнасць пражывання, а бывае, што і бяспечнасць.

Шмат цікавага паказалі і ў сектары радыяцыйных выпрабаванняў, таксама няблага «ўзброеным» сучасным абсталяваннем. Апошняе набыццё — новы гамма-бета-спектраметрычны комплекс «Прагрэс».

А ў сектары электрамеханічных выпрабаванняў яго **начальнік Уладзімір ЗАЙЦАУ** пазнаёміў з даволі дзіўным жалезным «чалавекам» вагой 100 кілаграмаў, падпераным рамамі, які гарантуе бяспечна падчас працы на вышыні (гл. здымак).

Для пацвярджэння характарыстык такой «прывязкі» стальных манекен сідзеацца з вышыні 4 метраў. Праз сістэму электронных дынамометраў размах сілы ўздзеяння на прывязь перадаецца на камп'ютар, які апрацоўвае атрыманую інфармацыю. Пры статычных выпрабаваннях гэтыя сістэмы бяспечна вытрымліваюць паўтары тоны сілы без разрываў і дэфармацый.

Падраздзяленне па правярцы сродкаў індывідуальнай абароны стварылі ў пазамінулым годзе, і яно адзінае ў краіне. Выпрабуюцца тут мантажныя і іншыя паясы з арсенала мантажнай-вышышняй, пажарніцкай, разнастай-

ных лямкі і рамні бяспекі.

З прагрэсіўным абсталяваннем знаёміла і **Галіна КАЦУБА**, гаспадыня буйной лабораторыі па выпрабаваннях харчовай і

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 25 февраля 2015 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛВТОМАЗ»

Table with 4 columns: Наименование, характеристики, местонахождение, начальная цена, размер задатка.

Продавец имущества – ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛВТОМАЗ», ул. Социалистическая, 2, 220021, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов...

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь...

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашения с организатором торгов...

Задаток перечисляется на расчетный счет ИП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк»...

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены...

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником...

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов...

Торги проводятся 25 февраля 2015 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов...

Телефоны для справок: (017)327-48-36 – (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017)217-21-03, (0222) 243-592 – ОАО «МАЗ»...

ОАО «Лидационцентраты» сообщает, что 17 марта 2015 года в 14.00 в помещении актового зала, расположенного по адресу: г. Лида, ул. Тавлая, 11 состоится годовое общее собрание акционеров

ПОВЕСТКА ДНЯ: 1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Лидационцентраты» в 2014 году и основных направлениях деятельности Общества на 2015 год.

4. Утверждение годовых отчетов, бухгалтерского баланса и отчета о прибылях и убытках за 2014 год.

5. Утверждение распределения чистой прибыли за 2014 год.

6. О направлениях использования чистой прибыли ОАО «Лидационцентраты» на 2015 год.

7. Об утверждении распределения чистой прибыли ОАО «Лидационцентраты» на 2015 год.

8. Избрание членов наблюдательного совета и членов ревизионной комиссии ОАО «Лидационцентраты».

9. О назначении материального вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

10. О возмещении расходов членам наблюдательного совета – представителям государства.

Акционеры (их представители) имеют право ознакомиться с материалами по повестке дня собрания с 10.03.2015 г. по адресу: г. Лида, ул. Тавлая, 11 (приемная секретаря руководителя) с 8.00 до 17.00.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 17 марта 2015 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛВТОМАЗ»

Table with 4 columns: Наименование, характеристики, местонахождение, начальная цена, размер задатка.

Продавец имущества – ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛВТОМАЗ», ул. Социалистическая, 2, 220021, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов...

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь...

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашения с организатором торгов...

Задаток перечисляется на расчетный счет ИП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк»...

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены...

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником...

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов...

Торги проводятся 17 марта 2015 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов...

Телефоны для справок: (017)327-48-36 – (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017)217-21-03 – (ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛВТОМАЗ»).

20 марта 2015 г. в 14.00 состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс»

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ: 1. О результатах работы Общества за 2014 год и основных направлениях деятельности Общества в 2015 году.

2. О результатах аудиторской проверки и проверки ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2014 год.

3. Отчет наблюдательного совета общества о проделанной работе в 2014 году.

4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2014 год.

5. Утверждение распределения чистой прибыли в 2014 году и выплата дивидендов.

6. О направлениях использования чистой прибыли в 2015 году.

7. Избрание членов наблюдательного совета и членов ревизионной комиссии.

8. Утверждение условий материального вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Собрание состоится по адресу: г. Гомель, ул. Лещинская, 49. Время регистрации в день проведения собрания с 13.30 до 14.00 по месту проведения собрания.

С материалами к собранию можно ознакомиться в рабочие дни (по понедельнику-пятнице) с 10 марта 2015 года в ПЗО с 10.00 до 15.00.

20 марта 2015 г. в 17.00 состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Элегант».

ПОВЕСТКА ДНЯ: 1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности общества за 2014 год и основные направления деятельности общества в 2015 году.

2. Отчет наблюдательного совета общества.

3. Утверждение годового бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках общества за 2014 год.

4. О выплатах дивидендов и утверждении распределения прибыли и убытков общества за 2014 год.

5. Утверждение основных направлений использования прибыли в 2015 году и первом квартале 2016 года.

6. О материальном вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.

7. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.

8. О списании дебиторской задолженности.

9. О внесении изменений в Устав Общества.

10. О внесении изменений в Устав ОАО «Белсолод».

1. О передаче в собственность гражданам жилых домов.

Акционеры (их представители) имеют право ознакомиться с материалами по повестке дня собрания с 10.03.2015 г. по адресу: г. Лида, ул. Тавлая, 11 (приемная секретаря руководителя) с 8.00 до 17.00.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению Невскийского районного потребительского общества (продавец) ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА В СОСТАВЕ: здание торгового склада, здание проходной.

Земельный участок площадью 0,6517 га предоставлен на праве постоянного пользования для обслуживания торгового склада и проходной.

Задаток в размере 10% от начальной цены перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона.

Условия оплаты: Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Акционеры (их представители) имеют право ознакомиться с материалами по повестке дня собрания с 10.03.2015 г. по адресу: г. Лида, ул. Тавлая, 11 (приемная секретаря руководителя) с 8.00 до 17.00.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

ООО «Форсулер» (организатор аукциона) ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ: ОДНОЭТАЖНОГО КИРПИЧНОГО ЗДАНИЯ ДИСПЕТЧЕРСКОЙ (здания неустановленного назначения)

с инвентарным номером 350/С-135708, общей площадью диспетчерской – 8,4 кв.м (составные части: мастерская площадью застройки – 68 кв.м, металлический ворота), расположенного по адресу: г. Гомель, ул. Комсомольская, 3а, на земельном участке, площадью 0,0111 га, предоставленном на праве аренды.

Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством.

Начальная цена – 369 600 000 бел. рублей с НДС. Шаг аукциона – 10% начальной стоимости объекта. Задаток – 15 000 000 бел. рублей с НДС.

Задаток перечисляется до подачи заявления на участие в аукционе на расчетный счет 3012403517013 в «Приорбанк» ОАО ЦБВ 400 г. Гомель, МФО 153001749, УНП 491058984, получатель платежа ООО «Форсулер», назначение платежа: задаток для участия в аукционе согласно извещению в газете «Звезда» от 14.02.2015 г.

Порядок проведения открытого аукциона, оформления участия в аукционе, а также определения лица, выигравшего аукцион, оговорен в регламенте его проведения, размещенного на сайте standard.by.

Победитель торгов (единственный участник, выразивший согласие на покупку объекта) обязан: в течение 3 (трех) рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона уплатить Организатору аукциона вознаграждение по результатам аукциона в размере двух процентов от цены продажи лота, сформированной в установленном порядке; в течение 5 (пяти) рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи объекта, в течение 5 (пяти) рабочих дней после заключения договора купли-продажи выслать Продавцу стоимость объекта, сформированную в установленном порядке.

Аукцион состоится 17 марта 2015 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Старо-черныговская, 7а. Заявление на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 16 марта 2015 г. до 16.00 по указанному адресу.

Уважаемые акционеры ОАО «Белхим»! 20 марта 2015 года СОСТОИТСЯ ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

расположенного по адресу: г. Минск, ул. Короля, д. 34. Собрание пройдет по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34 в 15.00

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ: 1. Отчет генерального директора ОАО «Белхим» об итогах финансово-экономической деятельности общества в 2014 году и основных направлениях развития на 2015 год.

2. Отчет наблюдательного совета о проделанной работе в 2014 году и 1 квартал 2015 г.

3. Отчет ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Белхим» за 2014 год.

4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков общества.

5. Утверждение распределения чистой прибыли (доходов и расходов) и выплата дивидендов за 2014 год.

6. Утверждение направлений использования остатка чистой прибыли по итогам работы за 2014 год на 2015 год и 1-ый квартал 2016 г.

7. Об избрании членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.

8. Определение условий материального вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

9. Утверждение положения о командировочных расходах и сметы на 2015 год и I квартал 2016 года с приложениями.

10. О внесении изменений в устав общества.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться с по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34 с 12 марта по 19 марта 2015 года (время работы с 9.00 до 16.30) либо 20 марта 2015 года по месту проведения собрания.

Список лиц, имеющих право на участие в собрании, будет составлен по состоянию на 16 марта 2015 года.

Регистрация участников собрания 20 марта 2015 года с 14.00 до 15.00 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания – 20 марта 2015 года в 15 часов 00 минут. Для регистрации при себе иметь документы, удостоверяющие личность.

Утренний представительством Белгосстраха по Ленинскому району г. Минска blank квитации (о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1-СУ серии КН № 1588345 считать недействительным.

Открытое акционерное общество «Белагропромбанк» сообщает, что 27 марта 2015 года в соответствии с решением Наблюдательного совета ОАО «Белагропромбанк» от 10 февраля 2015 года, протокол № 4, проводится годовое Общее собрание акционеров в очной форме.

Место нахождения общества и место проведения собрания: 220036, г. Минск, проспект Жукова, 3.

Повестка дня 1. О работе Наблюдательного совета ОАО «Белагропромбанк», независимых директоров и возглавляемых ими Комитетов при Наблюдательном совете в 2014 году.

2. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Белагропромбанк» за 2014 год и задачах на 2015 год.

3. О заключении Ревизионной комиссии ОАО «Белагропромбанк» по результатам проведения ежегодной ревизии банка за 2014 год.

4. Об утверждении годовой финансовой отчетности ОАО «Белагропромбанк» за 2014 год.

5. О распределении прибыли банка за 2014 год и направлений использования прибыли в 2015 году.

6. О выборах нового состава Наблюдательного совета ОАО «Белагропромбанк».

7. О выборах нового состава Ревизионной комиссии ОАО «Белагропромбанк».

Время начала проведения собрания – 15.00 часов. Список лиц, имеющих право на участие в Общем собрании акционеров, составляется на основании реестра владельцев ценных бумаг, сформированного по состоянию на 12 февраля 2015 года.

Лица, имеющие право на участие в Общем собрании, начиная с 16 марта 2015 года с 10.00 до 15.00 часов ежедневно, кроме выходных и праздничных дней по адресу: г. Минск, проспект Жукова, 3 могут ознакомиться с материалами по вопросам повестки дня, в частности:

1. Информационный бюллетень о показателях работы банка за 2014 год.

2. Годовая финансовая отчетность ОАО «Белагропромбанк» за 2014 год в составе: бухгалтерский баланс; отчет о прибылях и убытках; отчет об изменении собственного капитала; отчет о движении денежных средств.

3. Проекты решений годового Общего собрания акционеров ОАО «Белагропромбанк».

4. Аудиторское заключение о достоверности годовой финансовой отчетности ОАО «Белагропромбанк» за 2014 год.

5. Заключение Ревизионной комиссии ОАО «Белагропромбанк» по результатам проведения ежегодной ревизии банка за 2014 год.

Регистрация лиц, имеющих право на участие в Общем собрании акционеров, будет проводиться 27 марта т.г. по месту проведения собрания с 13.00 до 14.45 часов при предъявлении документов, подтверждающих их полномочия.

Телефоны для справок: 8(017) 229 64 59 или 229 63 24.

Позвони в свой банк 136 время работы Контакт-Центра Банка 8.00 - 20.00 - рабочие дни 8.00 - 18.00 - выходные и праздничные дни

Звонки со стационарного телефона, с мобильного телефона (lifer), velcom, МТС - по тарифам операторов связи. Консультации оказываются бесплатно.

Лицензия на осуществление банковских операций № 2 от 26 мая 2014 года, выдана Национальным банком Республики Беларусь, УНП 100693551.

Извещение о проведении аукциона 18 марта 2015 года по продаже в частную собственность земельного участка для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в Лищичском сельском Совете Брестского района

Table with 5 columns: № п/п, Местоположение земельного участка, Площадь, Начальная (стартовая) стоимость земельного участка, руб., Целевое назначение земельного участка и его кадастровый номер.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению Унитранго предприятия «Молодеченский пищевой комбинат» (продавец) проводить повторный открытый аукцион по продаже одним лотом объектов недвижимого имущества, расположенных по адресу: Минская область, г. Молодечно, ул. Либава-Роменская, д. 62, в составе:

Table with 4 columns: Наименование объекта, Общая площадь, кв.м, Инвентарный номер строения, Земельный участок.

Задаток 10% от начальной цены перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении предыдущего аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 30.12.2014 г.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона.

Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также порядок оплаты вознаграждения и фактических затрат на организацию и проведение аукциона оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Аукцион состоится 26.02.2015 в 12.45 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис, 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 24.02.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис, 1703.

Тел.: +375 17 280 36 37; 8029 183 69 71. auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Локон» (продавец) проводить открытый аукцион по продаже изолированного помещения, инвентарный номер 350/D-246560, общей площадью 144,7 кв.м, расположенного по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. 10 лет Октября, 1, на земельном участке пл. 0,5189 га предоставленном продавцу на праве постоянного пользования.

Начальная цена с НДС – 597 196 800 белорусских рублей.

Задаток 10% от начальной цены лота перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за предмет аукциона производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Аукцион состоится 17.03.2015 в 14.00 по адресу: г. Гомель, ул. 60 лет СССР, 6. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 13.03.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703.

Тел.: +375 17-280-36-37; +375 291-183-69-71. www.cpo.by, E-mail: auction@cpo.by

20 марта 2015 года в 16 часов 00 мин. состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Сантехэлектромонтаж».

Повестка дня собрания: 1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности общества за 2014 год и основные направления деятельности общества в 2015 году.

2. Отчет наблюдательного совета общества.

3. Утверждение годового бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках общества за 2014 год.

4. О выплатах дивидендов и утверждении распределения прибыли и убытков общества за 2014 год.

5. Утверждение основных направлений использования прибыли в 2015 году и первом квартале 2016 года.

6. О материальном вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.

7. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Местонахождение ОАО «Сантехэлектромонтаж»: г. Гомель, ул. Троллейбусная, 8-А.

Начало собрания: 16 часов 00 мин.

Время регистрации участников собрания – в день проведения собрания с 15 часов 30 мин. до 15 часов 55 мин.

Регистрация акционеров проводится по паспорту, а представителей акционеров – по паспорту и доверенности.

Начало собрания – 20 марта 2015 в 16 час.00 мин.

Время ознакомления акционеров с материалами по вопросам повестки дня собрания с 14.00 до 16.00 в рабочие дни, начиная с 09.03.2015 г., по месту нахождения общества.

Итоги финансово-хозяйственной деятельности общества за 2014 год и основные направления деятельности общества в 2015 году.

Отчет наблюдательного совета общества.

Утверждение годового бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках общества за 2014 год.

Выплата дивидендов и утверждение распределения прибыли и убытков общества за 2014 год.

Основные направления использования прибыли в 2015 году и первом квартале 2016 года.

Материальное вознаграждение членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.

Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Местонахождение ОАО «Сантехэлектромонтаж»: г. Гомель, ул. Троллейбусная, 8-А.

Торги состоятся по адресу: г. Гродно, ул. Мишкевича, 8. Телефоны для справок в г. Гродно: (0152) 77 23 79, 74 49 11. СРОК ПОДАЧИ ДОКУМЕНТОВ: по 27 февраля 2015 года включительно до 16.00 часов по адресу: г. Гродно, ул. Мишкевича, 8. Условия участия, порядок проведения аукциона, срок заключения договора и условия оплаты размещены на сайте организатора торгов www.fincenr.by

■ Інфарм-укол

Ад бадзёрасці да тармажэння

Што будзе, калі недаацаніць шкоду курэння?

«Чортавай», «чорнай травой» і «вырадкам пекла» называюць тое, з чым безліч людзей жыве і абсалютна беспадстаўна спадзяецца на лепшае. Гэта не перабольшанне. Назваць тут гэта чымсьці бліжэй да нармальнага (не тое што нармальным) проста язык не парочкаваецца. Як мінімум 30 устаноўленых кампанентаў і злучэнняў тытуно належыць да «атраду» ядаў! З кожнай зацэпай курац атрымлівае нікацін, вокіс вугляроду, канцэрагенныя смоль, радыяактыўныя ізатопы, злучэнні азоту, такія цяжкія металы, як ртуть, кадмій, нікель, кобальт.

Галоўны кампанент тытунёвага дыму — нікацін — вельмі лёгка пранікае ў кроў. А што такое кроў для нашага арганізма? Ды усё! Да кожнага органа яна паступае тое, што змяшчае. Так што няма ні органа, ні сістэмы, якіх б не цярпелі і не пакуталі ад кожнай зацэпкі. Не ў першы дзень курэння, але паступова, строга індывідуальна, у курцоў развіваецца хранічнае атручэнне нікацінам.

ПАДОБНА ДА АБАРЫГЕНА

Тытуны як прадстаўнікі дзікай флоры былі вядомы ў старажытнасці і ў Еўропе, і ў Азіі, і ў Афрыцы. Лісце яго палілі на вогнішчы, і дым адурманьваў людзей. Наогул, распусьцежыванне тытуно звязваюць з імем Калумба, які разам з членамі сваёй экспедыцыі ўпершыню ўбачыў абарыгена, які «піў дым». Адзін з палічнікаў Калумба затрымаўся на некалькі гадоў у Новым Швецы і не толькі сам заахоўваўся тытунём, але і адправіў насенне невядомай расліны на радзіму. Распусьцежыванне тытуно ў краінах сустрэла на пачатку процідзеянне. У Расію, напрыклад, тытуны трапілі напрыканцы XVI стагоддзя і таксама былі сустрэты нявельмі. Аднак паступова забарону на курэнне адмянялі адна краіна за другой.

Сёння сярод дарослага насельніцтва эканамічна развітых краін назіраецца зніжэнне колькасці курцоў, аднак гэтага нельга сказаць аб падлетках.

Устаноўлена, што людзі, якія пачалі курцы ў юным узросце, паміраюць ад раку лёгкіх у 5 разоў часцей. Усе, хто шмат і працягла курчы, у 10 і больш разоў павялічваюць рызыку развіцця тых жа сардэчна-сасудзістых і анкалагічных захворванняў.

■ Чулі?

На «Еўрабачанне» едзе Аўстралія

Такім чынам, колькасць краін-удзельніц дасягнула 40

Нечаканая абвестка з'явілася на афіцыйным сайце міжнароднага песеннага конкурсу «Еўрабачанне». Паводле рашэння арганізатараў, у фінале юбілейнага 60-га шоу запрошаны выступіць прадстаўнік Аўстраліі.

«Гэта адбудзецца толькі сёлета, у прыватнасці, каб пашырыць маштаб юбілейных урачыстасцяў і адпавядаць абранай тэме гэтага года — «Навядзенне мастоў». Такі наш спосаб сказаць: «Давайце адначасна гэту падзею разам!» — падкрэслівае выканаўчы прадзюсар Еўрапейскага вяршальнага саюза Ён Опа Сан. Як гаворыцца ў афіцыйным паведамленні арганізатараў, Аўстралія, нягледзячы на розніцу ў часе, таксама будзе дазволена галасаваць у абодвух паўфіналах і фінале, што можа ўнесці пэўныя карэктывы ў выніковую табліцу.

Калі ж раптам у конкурсе перамога прадстаўнік Аўстраліі, неабходна будзе знайсці краіну-партнёра для арганізацыі конкурсу ў Еўропе (на дадзены момант ідуць перамоўны з Германіяй), і тады ў 2016 годзе прадстаўнік краіны зноў будзе дапушчаны да ўдзелу ў мерапрыемстве. Падобнае рашэнне ў дачыненні да краіны, якая не мае геаграфічнага дачынення да Еўропы, прынятае ўпершыню.

Аўстралійскія тэлевізійнікі, дарчыні, транслююць конкурс для жыхароў краіны ўжо больш за 30 гадоў і адзначаюць ня зменна высокую цікавасць да яго. Сёлетні фінал, напрыклад, будзе паказаны ў прамым эфіры раніцай, а яго запіс выйдзе ў вярочны прайм-тайм тэлеканала SBS One таго ж дня. Каму з выканаўцаў або калектываў выйдзе гонар прадставіць краіну на адным з любімых тэлеканкураў аўстралійцаў, пакуль невядома. Выбар мусіць быць зроблены да 16 сакавіка.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК

СЁННЯ

Table with 3 columns: Сонца, Усход, Заход, Даўжыня дня. Rows for Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.

Месяц

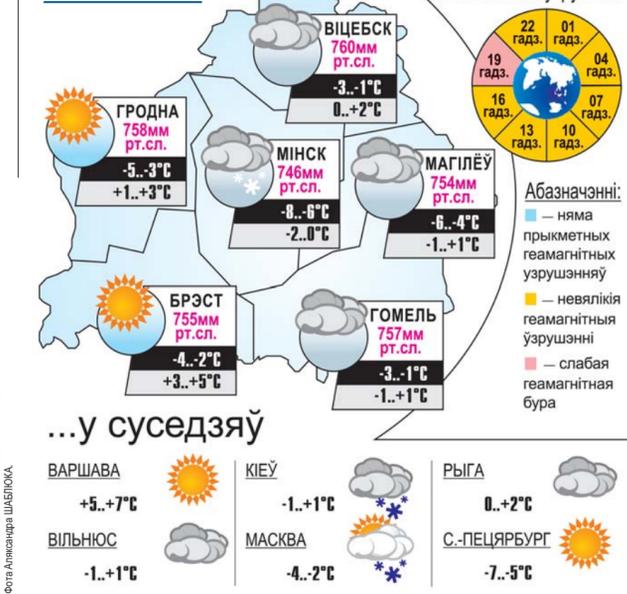
Апошняя квадра 12 лютага. Месяц у сусор'і Льва.

Імяніны

Пр. Мікалая, Пятра, Трыфана. К. Ліліяны, Валянціна, Кірылы, Мяфодзія.

ЗАЎТРА

ЛЮБОЎ — НЕ ПАЖАР

Прысвячаецца закаханым

Па гарызанталі: 1. «Дзяўчына маладая, \Прыгажуня, ...». З беларускай народнай песні «Ой, у полі, пры даліне». 5. «Устань, устань, маё ты ... \Залатаструна іграе ўжо вясна». З паэмы Я. Купалы «Яна і я». 8. Мужычынская стрыжка. 9. Чужая ... горш за ката (прык.). 11. «Не за палямі мой ... \Наша пшчота не за марамі». З верша А. Глобуса «Ліст да каханай». 12. «Разгарнуць твае чорныя ... \Цалаваць а паўночнай цішы». З верша К. Сваяка «Эрас і Псіхей»; 19 лютага — 125 гадоў з дня нараджэння паэта. 14. Любоўю не ..., а загарыцца — не патушыш (прык.). 15. У казахаў і кіргізаў — народны паэт-пясняр. 17. Дай Бог ... жаніцца, ... хрысціцца і ... паміраць (прык.). 18. Грэчаскі бог вяселля, які вечно праследуе німфаў сваім каханнем. 21. «Ідзе! Маладая! Прыгожая! \Мікльпая быццам ... \Нямецкі мужчыны — прахожыя! \Шці ява яна, ці здань?». З верша Я. Мальца «Вулічна замалеўка». 22. ... горы разбівае (прык.). 25. «А ў Вільні хмары ходзяць, \А ў Лідзе ... грывіць. \Маю мілку хлопцы любяць, \А мне сэрцамі баліць». Прыпеўка. 29. «А ... ты мой, \Маё ты аздобе! \Вочы рабы, як у жабы, \Галава як доўбня». Прыпеўка. 31. ... да Евы заляцаўся, а ўсе інаватаў (прык.). 32. «Жамчужна-белы ... плячэй! \Я буду цалаваць, пласціціць». З верша Д. Пятровіча «Сустраць мяне ў сагодкім сне». 33. Гуляй, дзяціна, твая ... (прык.). 34. «Ах ты, цешча мая, \Не хвалі сваёй дачкі! \Яе лытачкі, як нітачкі, \Сухія ...». Прыпеўка.

Па вертыкалі: 2. Каб не ..., не адзежка, была б грошай поўна дзежка (прык.). 3. Наведвальнік бібліятэкі. 4. Аздоба, упрыгожанне. 5. Пругкая ніць у музычных інструментах. 6. ... норава не ўказ (прык.). 7. «За вамі я ішоў на ... зямлі, \На выспу сноў, што залася каханнем». З верша «Вы мне жыццём і забыццём былі» Р. Барадуліна, якому 24 лютага споўнілася 60 гадоў. 8. «Льецца цёллы ... тваіх воч — васількоў! \У мае закаханыя вочы». З верша А. Нафрановіча «Адзінай». 10. «У Мар'яны начываў! \У Таццяны ўпіўся. \Праз ... ўцякаў! \Шапачку забуйся». Прыпеўка. 13. Жаночая сукенка без рукавоў. 16. «Сівы конь, сівы конь, \На кані кульбачка. \Не паверу кавалеру! ... — сабачка». Прыпеўка. 19. ... не тое, што дзяўчына: чым болей спее, тым смачней будзе (прык.). 20. Дарога, пракладзеная па снезе для язды зімой. 23. Дзявочае імя. 24. Выдатны, агульна прызнаны дзеяч навукі, літаратуры, мастацтва. 26. «А мы з табой, мой міленькі, \Як у садзе ...». З беларускай народнай песні «Вечер вее, сонца грэе». 27. У некаторых усходніх народаў выкуп за нявесту. 28. «А ў Слуцку на базары! \Прадаюць мужчын вазамі, \Адна — усіх любіла - \Іза калейку сем купіла». Прыпеўка. 30. Баязліваму і ... мядзведзь (прык.).

Г. Дзяржынск.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ,

Crossword puzzle grid with numbers 1-34 and a central illustration of two cherubs with a heart.

Правярце калі ласка адказы! Па гарызанталі: 1. Кветачка; 5. Сонечкі; 8. Бокс; 10. Каваль; 11. Пшчота; 12. Косы; 14. Акіца; 13. Серафам; 15. Каваль; 19. Мільяна; 20. Шымон; 22. Акіца; 24. Каваль; 25. Каваль; 27. Каваль; 28. Бава; 30. Копы; 31. Дыма; 32. Шоўк; 33. Галава; 34. Купіць.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

Сэрцайкі з памідораў

Гэта нават не страва, а спосаб арыгінальнага афармлення, якім вы можаце скарыстацца ў любы дзень, але ў Дзень святаго Валенціна ён будзе асабліва дарчы.

Калі ваша рамантычная вярчэра пры свечках прайдзе ў хатніх умовах, то такая дэталё стане яе выдатным тэматычным атрыбутам, які нясе на сабе асноўную сімваліку свята. Да таго ж сэрцам з памідораў можна прыгожа дэкараваць салату або любую закуску.

Найболей падыходнымі будзюць памідоры-сліўкі, бо яны маюць ідэальную форму стварэння сэрцайкі формы. У кожнага памідора вострым нажом наўскажак прыкладна пад вуглом 45 градусаў акуратам зразаем ніжні (з боку хвосціка) канец, каб атрымаць форму палюўкі сэрца.

Курыныя шарыкі

Спатрэбіцца: філе курынае — 5 шт., алеі — 4 ст. лыжкі, курага — 100 г, мандарын — 4 шт., журавіны — 300 г, сок апельсінавы — 200 мл, цукар — 4 ст. лыжкі.

Курынае філе разрэзаць на дзве палюўкі ўздоўж. Калі рабіць вялікія шарыкі, то палюўкі разрэзаць не да канца і разгарнуць філе. Старанна адбіць малаточкай кожны кавалачак з унутранага боку. Пахласці на сярэдзіну грудкі сумесь мандарына і курагі. Сфармаваць з філе шарыкі і шчыльна абмяць з усіх бакоў. Кожны шарык абмазаць алеем. На дваўняны кавалач фолыі (на фолгу наліць 0,5 ч. лыжкі алеі) выкладзі мясны шарык швом уніз. Старанна спакаваць яго ўнутр фолыі і зноў абцінуць рукамі. Атрымліваюцца сімптычныя бомбачкі. Выпякаць шарыкі пры тэмпературы 220 °С 20-25 хвілін. Шклянку апельсінавага соку змяшчаць з цукарм і журавінамі. Варыць на сярэднім агні 15-хвілін. Гатовыя шарыкі дастаць з фолыі і падаваць з журавінавым соусам.

З НАГОДЫ

Правілы рамантычнай вярчэры

Давайце вылучым асноўныя моманты, якія адносяць рамантычную вярчэру ад звычайнай.

- Абстаноўка. Мабыць, гэта вызначальны момант. Свечкі, прыглушанае святло, прыгожа накрыты стол, нягучная расслабляльная музыка — вам дакладна па сілах арганізаваць гэта. І, зразумела, ніякага тэлевізара, нават калі там ідзе якая-небудзь рамантычная камедыя.
• Толькі ўдваіх. Калі ў вас ёсць дзеці — прыстройце іх да бабулі, калі жывяце са сваякамі — прыдумайце што-небудзь, інакш ваша рамантычная вярчэра можа па зразумелых прычынах пайсці на так.
• Стравы. Рамантычная вярчэра — найлепшы момант, каб ненавязліва ўразіць вашу палову кулінарным майстэрствам. Стравы, якія вы прыгатуеце, павінны — нават абавязаны — быць вытанчанымі. А яшчэ не вельмі цяжкімі, як у падрыхтоўцы, так і ў страваванні. Калі ж вы толькі збіраецеся ўпершыню прызнацца ў каханні на Дзень святаго Валенціна, аформіце свае шэдэўры так, каб і слоў не трэба было. Вядома, запаленыя свечкі, прыемная музыка і кветкі не патрабуюць тлумачэнняў, але ўсё ж вылучаны ў форме сэрца десерт або салата, выкладзеная ў выглядзе двух заручальных прысцянкаў, не пакінуць сумневаў у вашых намерах.
• Сюрпрыз. Найлепшая рамантычная вярчэра — гэта вярчэра-сюрпрыз. Паспрабуйце падрыхтаваць усё ўпоўна ад вашай другой паловы, і ўзнагародой будзе яе або яго захапленне ад гэтага нечаканага, але прыемнага сюрпрызу.
• Настрой. Гэта асаблівы вечар і асаблівы момант у жыцці. Пакуль вы рыхтуецеся да рамантычнай вярчэры, напэўна, паспееце пранікнуць урачыстасцю моманту, так што галоўнае — не «перагарэць». І яшчэ не варта чакаць вельмі многага: лепш прыемна здзівіцца, чым жорстка расчаравацца.

ДРОБЯЗЬ, А ПРЫЕМНА

Выкажыце свае адносіны можна нават такім незвычайным спосабам.